

RAPORT
z działalności
edukacyjnej
LASÓW PAŃSTWOWYCH
w 2006 roku

Warszawa 2007

Raport opracowano na podstawie sprawozdań
z 17 regionalnych dyrekcji Lasów Państwowych,
Centrum Informacyjnego Lasów Państwowych,
Ośrodka Kultury Leśnej w Gołuchowie
i Leśnego Banku Genów Kostrzyca

Autor opracowania:
Tadeusz Chrzanowski
członek Zespołu ds. wspomaganie merytorycznego
w zakresie edukacji leśnej społeczeństwa
w Lasach Państwowych

Opracowanie graficzne i przygotowanie do druku:
SAR „POMORZE” – Bydgoszcz

Nakład: 700 egz.

**Państwowe
Gospodarstwo Leśne
LASY PAŃSTWOWE
Dyrekcja Generalna
Lasów Państwowych
w Warszawie**

**RAPORT
z działalności
edukacyjnej
LASÓW PAŃSTWOWYCH
w 2006 roku**

Warszawa 2007

SPIS TREŚCI

I. WPROWADZENIE	5
II. DZIAŁALNOŚĆ EDUKACYJNA LASÓW PAŃSTWOWYCH W 2006 ROKU	6
1. Obiekty edukacji leśnej	6
2. Formy edukacji leśnej	6
3. Współpraca w edukacji	10
4. Pracownicy Lasów Państwowych w edukacji leśnej społeczeństwa	10
5. Nadleśnictwo edukacyjne roku 2006	11
6. Inne jednostki Lasów Państwowych w edukacji leśnej społeczeństwa	12
6.1. Regionalna dyrekcja Lasów Państwowych	12
6.2. Centrum Informacyjne Lasów Państwowych	12
6.3. Ośrodek Kultury Leśnej w Gołuchowie	13
6.4. Leśny Bank Genów Kostrzyca	13
III. DZIAŁALNOŚĆ EDUKACYJNA LEŚNYCH KOMPLEKSÓW PROMOCYJNYCH (LKP)	14
1. Obiekty edukacji w LKP	14
2. Formy edukacji w LKP	14
3. Współpraca i kadra w działalności edukacyjnej LKP	16
IV. FINANSOWANIE EDUKACJI LEŚNEJ	17
1. Wydatki Lasów Państwowych na edukację leśną społeczeństwa	17
2. Wydatki leśnych kompleksów promocyjnych na edukację leśną społeczeństwa	17
V. PODSUMOWANIE	19
TABELE DANYCH	21
ADRESY DYREKCJI LASÓW PAŃSTWOWYCH	39

I. WSTĘP

Fot. Tadeusz Chrzanowski

Edukacja leśna społeczeństwa jest jednym z ważnych zadań realizowanych przez Lasy Państwowe. Zadanie to wynika z przyjętych w 1997 r. założeń "Polityki Leśnej Państwa" oraz "Kierunków rozwoju edukacji leśnej społeczeństwa..." wprowadzonych do praktyki zarządzeniem nr 57 Dyrektora Generalnego LP w 2003 r.

Edukacja leśna społeczeństwa jest częścią edukacji ekologicznej i przyrodniczej i ma na celu: upowszechnianie w społeczeństwie wiedzy o środowisku leśnym i zrównoważonej gospodarce leśnej, podnoszenie świadomości społeczeństwa w zakresie racjonalnego i odpowiedzialnego korzystania z lasu oraz budowanie zaufania społecznego do działalności zawodowej leśników.

Wspomniane zarządzenie nr 57 wprowadziło do praktyki zawodowej, począwszy od 2004 r., dokument zatytułowany "Program edukacji leśnej społeczeństwa w nadleśnictwie". Nadaje on działalności edukacyjnej charakter planowy i zobowiązuje do corocznej sprawozdawczości będącej źródłem danych do niniejszego raportu.

Raport wykonano na podstawie sprawozdań

sporządzonych w 17 regionalnych dyrekcjach Lasów Państwowych (zawierających dane z 428 nadleśnictw, 19 leśnych kompleksów promocyjnych oraz 17 biur RDLP), Centrum Informacyjnym Lasów Państwowych, Ośrodka Kultury Leśnej w Gołuchowie i Leśnym Banku Genów Kostrzyca.

Niniejszy "Raport" jest trzecim tego typu opracowaniem, pierwsze wykonano za 2004 r. W tegorocznym "Raporcie" (za 2006 r.) po raz pierwszy zamieszczono odrębne informacje i dane na temat działalności edukacyjnej 19 leśnych kompleksów promocyjnych. Pozwoliło to na ocenę roli 55 nadleśnictw LKP w tej sferze działalności Lasów Państwowych.

"Raport" nie jest rankingiem, czy klasyfikacją jednostek organizacyjnych Lasów Państwowych, już choćby dlatego, że nie stosuje oceny jakościowej działań edukacyjnych. Jego celem jest natomiast ukazanie skali przedsięwzięcia, sporych nakładów finansowych, a przede wszystkim starań, trudu i wysiłku kadr Lasów Państwowych oraz niewątpliwych, choć często niewymiernych osiągnięć na polu edukacji przyrodniczo-leśnej społeczeństwa.

II.

DZIAŁALNOŚĆ EDUKACYJNA LASÓW PAŃSTWOWYCH W 2006 ROKU

1. Obiekty edukacji leśnej

Lasy Państwowe w edukacji leśnej społeczeństwa wykorzystywały w 2006 r. blisko 3,8 tys. różnorodnych obiektów (tabela 1). Są to ośrodki edukacji przyrodniczo-leśnej (32 obiekty), wybudowane od podstaw w ostatnich kilkunastu latach, bądź – częściej – wyremontowane i adaptowane na potrzeby edukacji dawne osady leśne, w całości lub wybrane pomieszczenia. Jest to również 201 izb edukacji leśnej, które funkcjonują zarówno jako pojedyncze pomieszczenia w siedzibie nadleśnictwa, leśnictwa, bądź dawnego budynku gospodarczego, jak i osobne, wolno stojące obiekty. Dużą popularnością cieszą się wiaty edukacyjne. Jest ich 334 i tylko w 2006 r. ich liczba powiększyła się o 107. Są to obiekty budowane na wolnym powietrzu, drewniane, z ławkami i stołami, zadaszone, przystosowane do prowadzenia zajęć zazwyczaj z jedną klasą szkolną. Wiaty edukacyjne są wykorzystywane również w turystyce.

Obiektem najchętniej odwiedzanym przez odbiorców edukacji przyrodniczej są leśne ścieżki edukacyjne, zwane też dydaktycznymi lub poznawczymi. Są to trasy o długości przeważnie 2-4 km, wiodące przez tereny leśne, z kilkoma czasem kilkunastoma przystankami tematycznymi, o bardzo różnorodnym zagospodarowaniu.

Ścieżki edukacyjne w Lasach Państwowych tworzone są na większą skalę od 1994 r., kiedy to powołano pierwsze leśne kompleksy promocyjne. Obecnie, praktycznie wszystkie nadleśnictwa LP mają wyznaczoną jedną, niekiedy więcej tras dydaktycznych. Na koniec 2006 r. wykazano w sprawozdaniach ogółem 746 ścieżek edukacyjnych, przypadających na 428 nadleśnictw. Najwięcej (średnio dwie ścieżki na jedno nadleśnictwo) funkcjonuje na terenie regionalnych dyrekcji LP w Katowicach, Krośnie, Gdańsku i Łodzi (tabela 2).

W działalności edukacyjnej nadleśnictw często wykorzystywane są obiekty bezpośrednio związane z gospodarką leśną, w tym ponad 300 szkółek leśnych, blisko 400 wybranych drzewostanów np. nasiennych, zachowawczych, bądź szczególnie interesujących ze względu na bogactwo przyrodnicze. Ważne funkcje edukacyjne pełnią również obiekty niezwiązane z gospodarką leśną, a już z samej swej istoty posiadające walory dydaktyczne, jak rezerваты przyrody (blisko 600 obiektów), ogrody i parki dendrologiczne (120 obiektów) oraz obiekty kultury i tradycji regionu (178 obiektów) rozsiadane na terenach leśnych całej Polski.

2. Formy edukacji leśnej i frekwencja

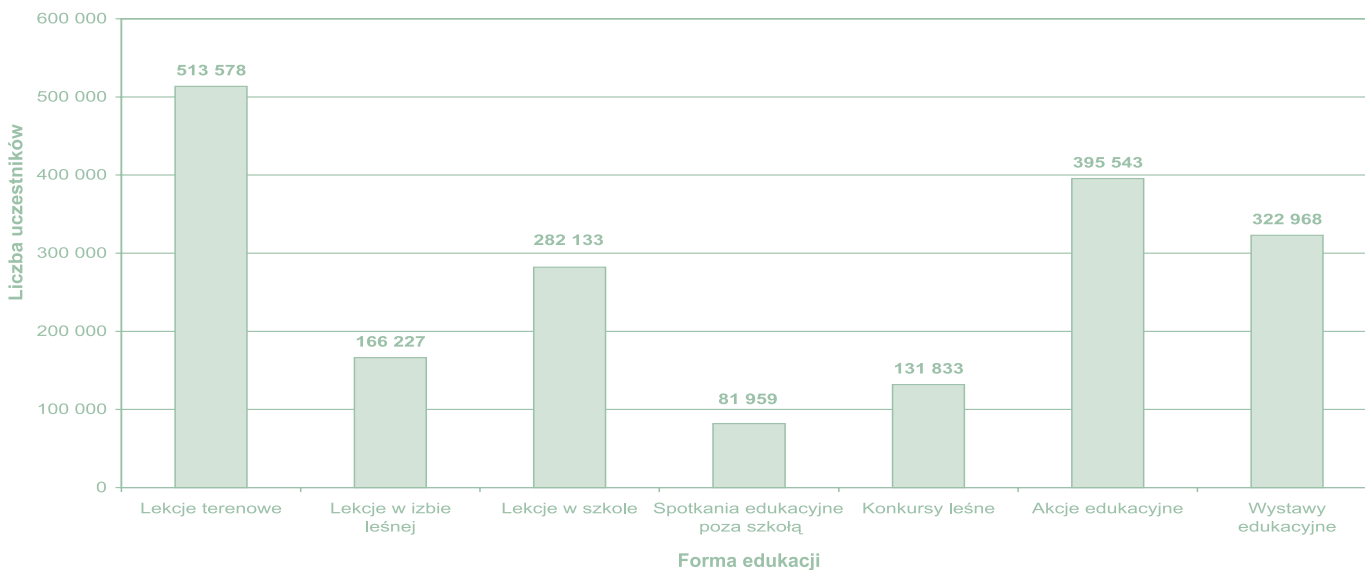
W działalności edukacyjnej Lasów Państwowych stosuje się wiele form edukacji (wykres 1). Imponująco przedstawia się liczba ogólna uczestników wszystkich form edukacji leśnej. W 2006 r. sięga ona 1,9 mln, w tym najwięcej jest dzieci i młodzieży ze szkół podstawowych (w wieku 7-12 lat) i gimnazjalistów (13-15 lat), co graficznie przedstawiono na wykresie 2. Najbardziej popularna jest lekcja terenowa. W tym przypadku od leśnika-nauczyciela wymagana jest nie tylko wiedza merytoryczna, ale również umiejętności pedagogiczne. Lekcje prowadzone są z wykorzystaniem terenowych obiektów edukacji leśnej, w tym najczęściej ścieżki dydaktycznej i wybranych powierzchni, takich jak np. szkółki leśne, drzewostany nasienne czy rezerваты. W 2006 r. lekcji terenowych i wycieczek z przewodnikiem przeprowadzono w Lasach Państwowych 13,6 tys. i uczestniczyło w nich ponad 513 tys. osób (tabela 3).

Z danych liczbowych wynika, że przeciętnie jedno nadleśnictwo w Polsce przeprowadziło w 2006 r. 32 lekcje terenowe (tabela 4.1). Dane są jednak zróżnicowane regionalnie. Najwięcej takich zajęć odnotowano w nadleśnictwach RDLP w Poznaniu (51), Katowicach (43), Olsztynie (41) i Gdańsku (40) - patrz wykres 3. Frekwencja na zajęciach terenowych wahała się w granicach od 27 do 45 osób.

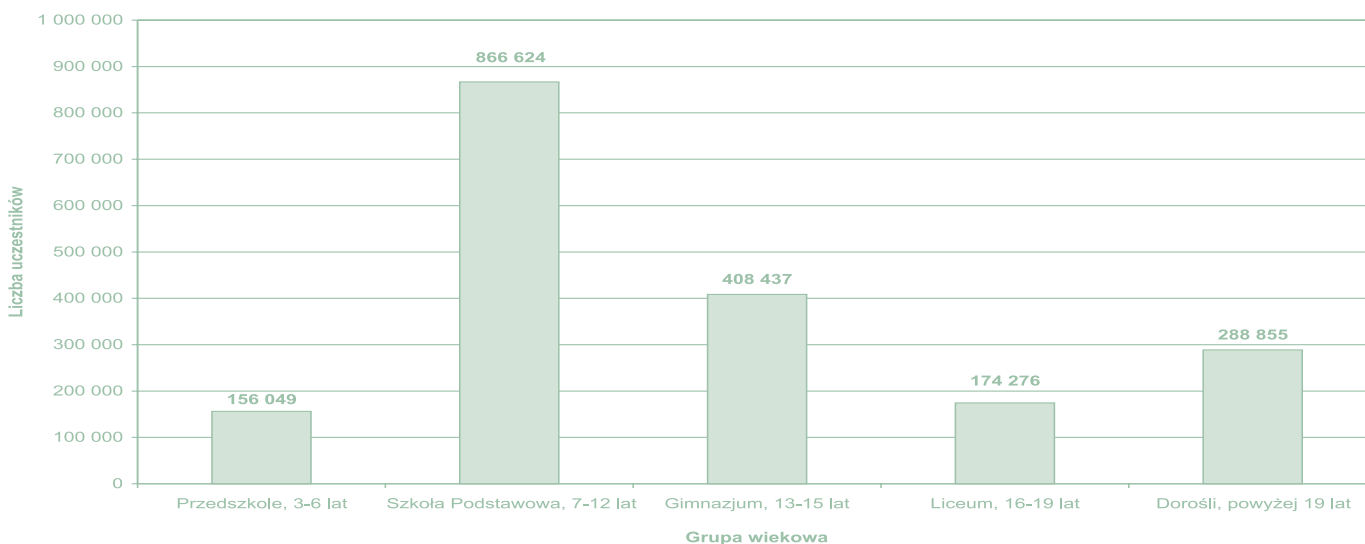
W sprawozdaniach z działalności edukacyjnej nadleśnictw za 2006 r. po raz pierwszy wyróżniono formę "lekcje w izbie edukacji leśnej". Wynika to z faktu, że w ostatnich kilku latach nastąpił dynamiczny przyrost liczby izb leśnych urządzanych w nadleśnictwach i są one przystosowane do prowadzenia zajęć edukacyjnych. W 2006 r. funkcjonowało w Lasach Państwowych 201 takich obiektów i odbyło się w nich blisko 4,9 tys. lekcji, w których uczestniczyło ogółem ponad 166 tys. osób (tabela 4.1). Przeciętnie najwięcej zajęć w izbach edukacji leśnej przeprowadzono w nadleśnictwach RDLP w Katowicach (33), Poznaniu (20) i Szczecinie (19) - patrz wykres 4. Dane te są wyraźnie skorelowane z liczbą istniejących na terenie tych dyrekcji izb leśnych (tabela 2).

Kolejną, ważną formą edukacji leśnej są zajęcia prowadzone przez leśników w szkołach. Najczęściej są to lekcje przyrody, środowiska, bądź biologii o tematyce leśnej, np. z zakresu ochrony przeciwpożarowej lasu, ochrony przyrody, gospodarowania zasobami leśnymi Polski i świata. Niekiedy, na lekcjach wychowawczych leśnicy mówią o swoim zawodzie i pracy leśniczego. W skali ca-

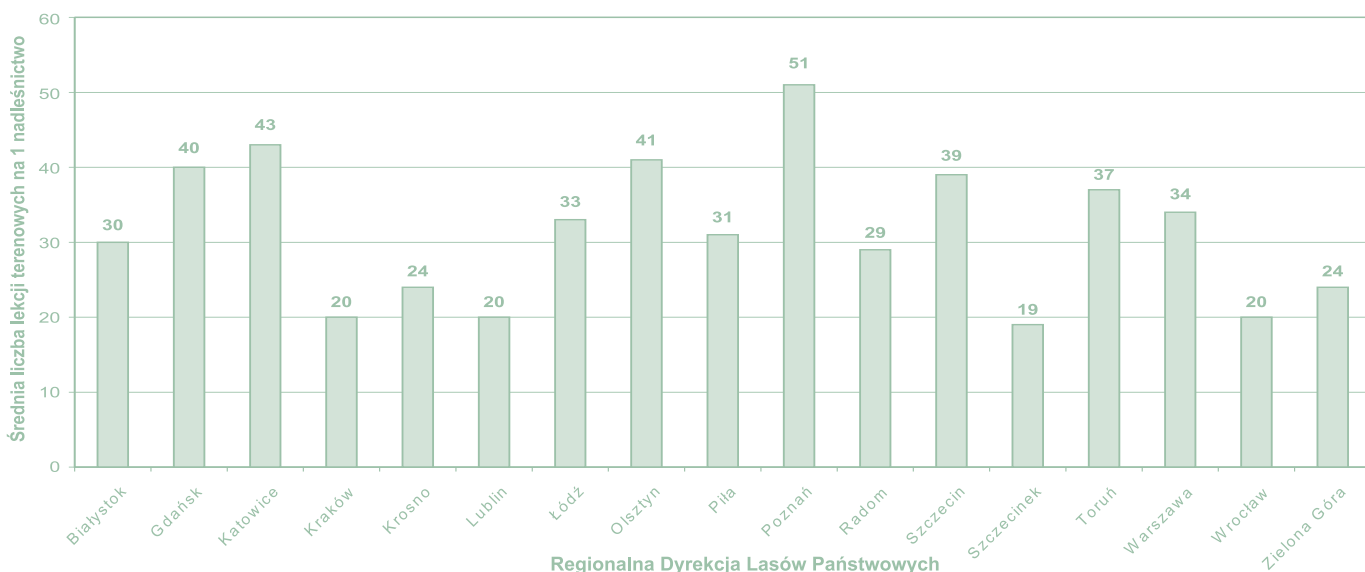
Wykres 1. Formy edukacji w Lasach Państwowych i frekwencja w 2006 roku

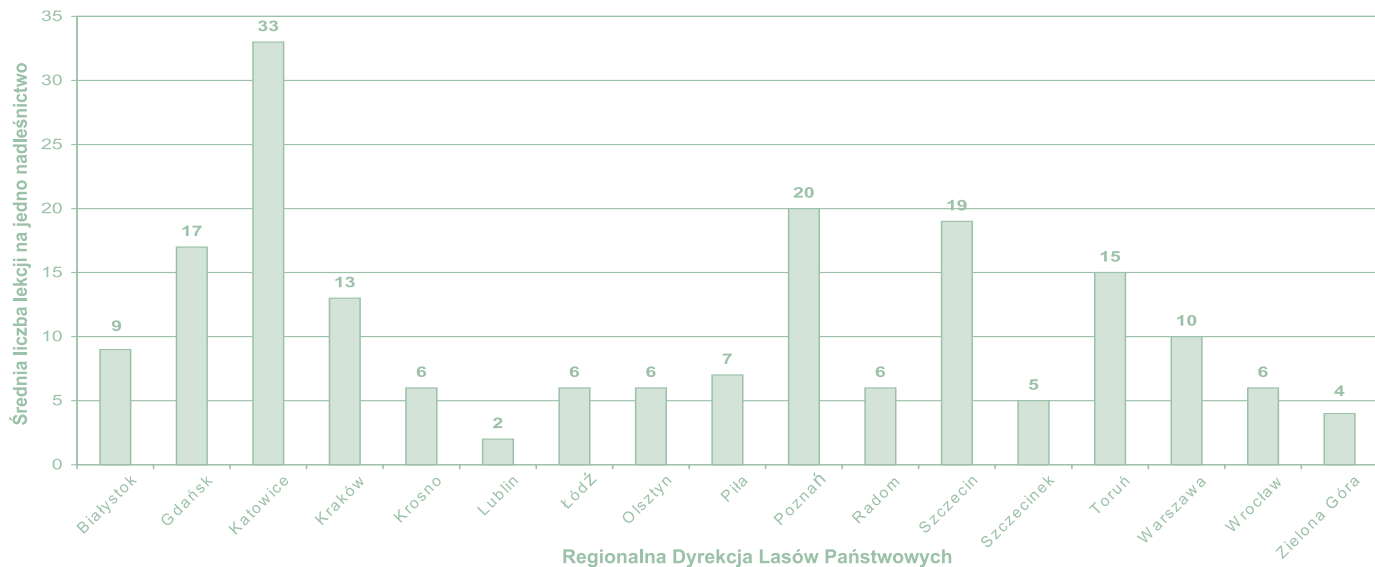
Wykres 2. Uczestnicy edukacji leśnej w Lasach Państwowych w 2006 r. według grup wiekowych

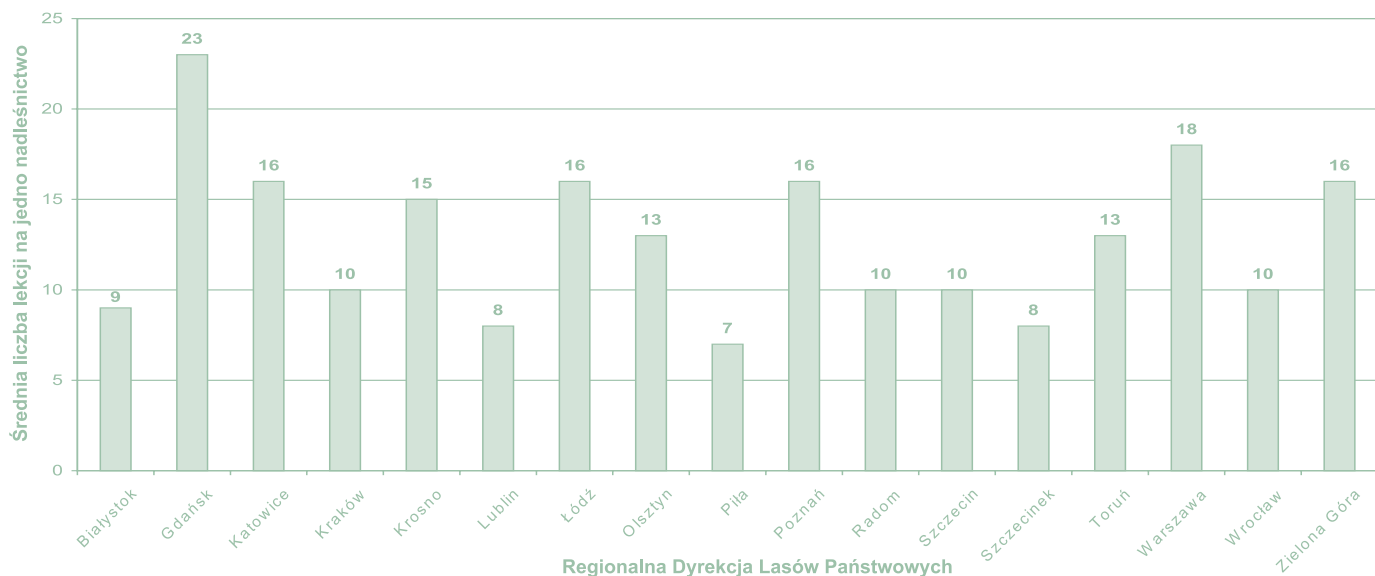
Wykres 3. Lekcje (zajęcia) terenowe w nadleśnictwach w 2006 r. (według RDLP)

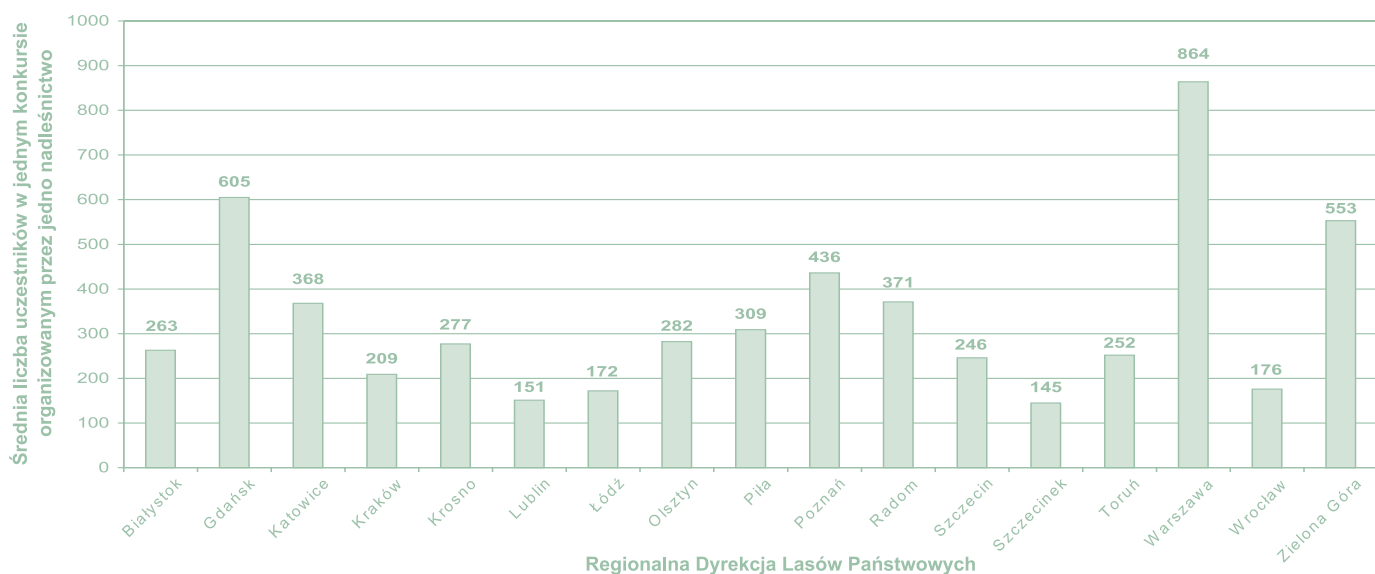
Wykres 4. Lekcje w izbie edukacyjnej nadleśnictwa w 2006 r. (wg RDLP)

Wykres 5. Lekcje w szkole przeprowadzone przez pracowników nadleśnictw w 2006 r. (wg RDLP)

Wykres 6. Frekwencja w konkursach organizowanych przez nadleśnictwa w 2006 r. (wg RDLP)

tego kraju leśnicy przeprowadzili w szkołach 5,3 tys. lekcji. Najwięcej w szkołach podstawowych i gimnazjach. Uczestniczyło w nich blisko 282,1 tys. uczniów. Ta forma edukacji jest najbardziej popularna na terenie RDLP w Gdańsku i Warszawie (wykres 5).

Część wystąpień i prelekcji leśników odbywa się na festynach, imprezach edukacyjnych, ale również na forum samorządowym, na zebraniach wiejskich, na spotkaniach towarzystw i różnych organizacji społecznych. W 2006 r. wykazano ponad 2 tys. takich wystąpień, a uczestniczyło w nich łącznie blisko 82 tys. osób (tabela 4.2). Wśród uczestników tej formy edukacji znaczący udział (34,6%) mają osoby dorosłe.

Leśne konkursy plastyczne, fotograficzne, literackie, w tym również wiedzy przyrodniczo-leśnej cieszą się dużym zainteresowaniem dzieci i młodzieży w wieku szkolnym oraz ich nauczycieli i wychowawców. Dodatkowym magnesem przyciągającym uczestników tej formy edukacji są nagrody fundowane przez nadleśnictwa lub Fundusze Ochrony Środowiska i innych sponsorów. Są to najczęściej nagrody książkowe, ale czasem również grupowe wyjazdy z leśnikiem na ścieżkę dydaktyczną, zakończone zabawą – quizem przy ognisku. W 2006 r. nadleśnictwa przeprowadziły ogółem 1 226 konkursów (tabela 4.2), w których udział wzięło blisko 132 tys. osób, głównie uczniów szkół podstawowych (60,6% uczestników). Z danych zawartych w sprawozdaniach wynika, że nadleśnictwa organizowały od dwóch do sześciu konkursów w ciągu roku, przy czym najczęściej ich się odbyło w nadleśnictwach RDLP w Gdańsku, Radomiu i Szczecinku. Największą frekwencją cieszyły się natomiast konkursy organizowane na terenie RDLP w Warszawie, Gdańsku i Zielonej Górze (wykres 6).

Do masowych form edukacji leśnej, czy ogólnie mówiąc – ekologicznej, z ważnymi akcentami wychowawczymi należą różnego rodzaju akcje i imprezy edukacyjne organizowane na terenach leśnych. Wymienić tu można: Dzień Ziemi, Święto Niezapominajki, Sprzątanie Świata (i lasu), Dni Lasu, zimowe dokarmianie zwierząt itp. W 2006 r. nadleśnictwa organizowały, bądź współorganizowały ponad 2,4 tys. takich akcji i imprez, w których uczestniczyło ogółem blisko 396 tys. osób (tabela 4.3). Przeciętnie na jedno nadleśnictwo w kraju przypadało sześć akcji edukacyjnych, chociaż nadleśnictwa RDLP w Gdańsku miały ich średnio po 14, a nadleśnictwa RDLP w Radomiu – po 11.

Efektom konkursów plastycznych i fotograficznych organizowanych przez jednostki Lasów Państwowych są niekiedy wystawy nagrodzonych prac. Ponadto jednostki te również same organizują, bądź wypożyczają wystawy przyrodnicze udostępniane później do zwiedzania społeczeństwu. Ośrodki i izby edukacji leśnej część pomieszczeń przeznaczają na wystawy stałe, np. ekspozycji i fotografii, a część na wystawy czasowe, tematyczne, okolicznościowe. Łącznie w 2006 r. nadleśnictwa zorganizowały 342 wystawy, które zwiedziło blisko 323 tys. osób (tabela 4.3). Najwyższą frekwencję odnotowano na wystawach na terenie RDLP w Katowicach, Szczecinie, Białymstoku i Olsztynie.

Pracownicy Lasów Państwowych wielokrotnie angażują się w działalność edukacyjną, którą trudno zaliczyć do powyżej wyliczonych form. Są to np. konsultacje (również w terenie) i udostępnianie materiałów przy pisaniu prac magisterskich i doktorskich, referatów, sprawozdań, raportów. W skali kraju są to setki zdarzeń i kilka tysięcy osób uzyskujących kompetentną informację od leśników. Kolejną formą edukacji zaliczoną w sprawozdaniach do kategorii "Inne" jest obsługa własnych stoisk Lasów Państwowych na imprezach targowych, festynach, dużych wystawach interdyscyplinarnych itp. Trudno w tym przypadku dokładnie ocenić frekwencję i udział grup wiekowych, jak również faktyczne efekty edukacyjne. Imprezy takie odwiedzane są na ogół przez tysiące, a nawet dziesiątki tysięcy osób. Z szacunkowych danych wynika, że w tego typu działaniach edukacyjnych Lasów Państwowych uczestniczyło w 2006 r. ponad 910 tys. osób (tabela 4.3). W liczbie tej znajduje się grupa, co najmniej kilkunastu tysięcy uczestników konkursów organizowanych na stronach internetowych Lasów Państwowych. W tej formie działalności edukacyjnej wymierne osiągnięcia posiada RDLP w Łodzi.

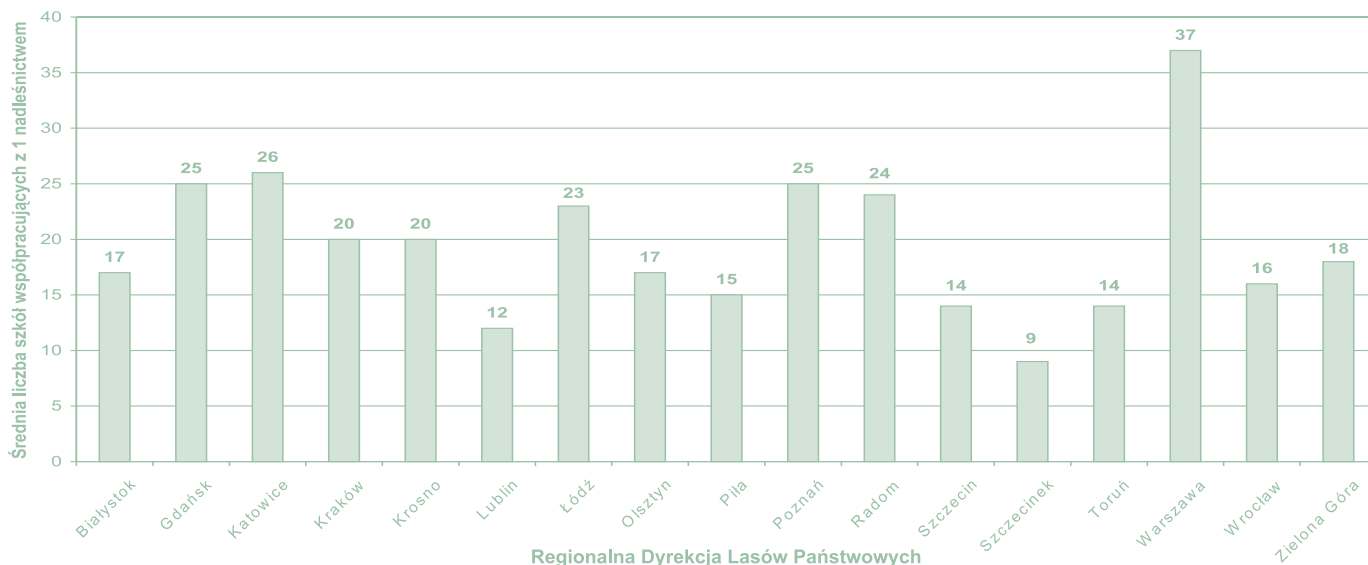
3. Współpraca w edukacji

Działalność edukacyjna Lasów Państwowych w dużej mierze opiera się na współpracy z podmiotami, dla których edukacja jest zadaniem statutowym o pierwszorzędym znaczeniu. Są to przede wszystkim szkoły wszystkich poziomów nauczania, ale również ośrodki edukacji ekologicznej, parki narodowe i krajobrazowe, domy kultury i muzea, kościoły, jednostki samorządowe, organizacje pozarządowe, czy media: prasa, radio i telewizja.

Szkoły i środowisko nauczycielskie są naturalnym partnerem w działalności edukacyjnej Lasów Państwowych. Oferta przygotowana przez nadleśnictwa, często przy udziale nauczycieli, trafia tu na podatny grunt i wprost w zapotrzebowanie szkół realizujących edukację formalną, szczególnie w zakresie przedmiotów przyrodniczych. W 2006 r. nadleśnictwa współpracowały w całym kraju z 8 tysiącami szkół, podejmując blisko 10 tys. wspólnych przedsięwzięć, takich jak: konkursy, wycieczki do lasu, sprzątanie lasu, sadzenie drzewek itp. Statystycznie, każde nadleśnictwo w kraju współpracowało z 19 szkołami (tabela 5.1), przy czym najczęściej szkół dociera do nadleśnictw zlokalizowanych przy dużych aglomeracjach miejskich: Warszawy – 37 szkół na jedno nadleśnictwo, Katowic – 26, Gdańska i Poznania – po 25 szkół (wykres 7).

Z danych zamieszczonych w sprawozdaniach (tabela 5.1 i 5.2) wynika, że zdecydowana większość nadleśnictw współpracuje z ośrodkami edukacji ekologicznej, parkami krajobrazowymi i narodowymi. W tym przypadku mamy często do czynienia, z sytuacją, kiedy kilka nadleśnictw współpracuje z tym samym podmiotem, co w praktyce przyczynia się do zwielokrotnienia efektu edukacyjnego. Sytuacja ta dotyczy również współpracy z organizacjami pozarządowymi o profilu ekologicznym,

Wykres 7. Współpraca nadleśnictw ze szkołami w 2006 r. (według RDLP)

do których zalicza się m.in. Komitet Ochrony Orłów, Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków, czy Klub Przyrodników.

Duże znaczenie w popularyzacji działalności edukacyjnej Lasów Państwowych mają media: prasa, radio i telewizja. "Wspólne przedsięwzięcia" z mediami to przede wszystkim komunikaty i artykuły prasowe oraz programy radiowe i telewizyjne, w tym np. programy cykliczne "L - jak las" TVP Oddz. w Gdańsku i RDLP w Gdańsku, albo "Magazyn Leśny Kujaw i Pomorza" realizowany przez TVP Oddz. w Bydgoszczy i RDLP w Toruniu.

Leśnicy współpracują z kościołami. Najczęściej są to informacje i komunikaty podawane przez duchowieństwo - księża, siostry zakonne, katechetów - o zagrożeniach pożarowych lasów, w tym o szkodliwości wypalania traw, ale również są to spotkania z leśnikami przy okazji pozyskiwania stroiszu, czy świątecznej choinki. Utrwaloną tradycją jest uczestnictwo osób duchownych w leśnych uroczystościach rocznicowych, czy poświęceniu nowych obiektów.

Lasy Państwowe znajdują partnerów do działań edukacyjnych w lokalnym samorządzie. W 2006 r. nadleśnictwa wykazały aż 805 jednostek samorządowych współpracujących z leśnikami w edukacji ekologicznej społeczeństwa. Wspólne cele łączą leśników również z jednost-

kami Straży Pożarnej. Praktycznie każde nadleśnictwo w kraju podejmuje wspólne działania edukacyjne i wychowawcze ze strażakami Państwowej bądź Ochotniczej Straży Pożarnej.

4. Pracownicy Lasów Państwowych w edukacji leśnej społeczeństwa

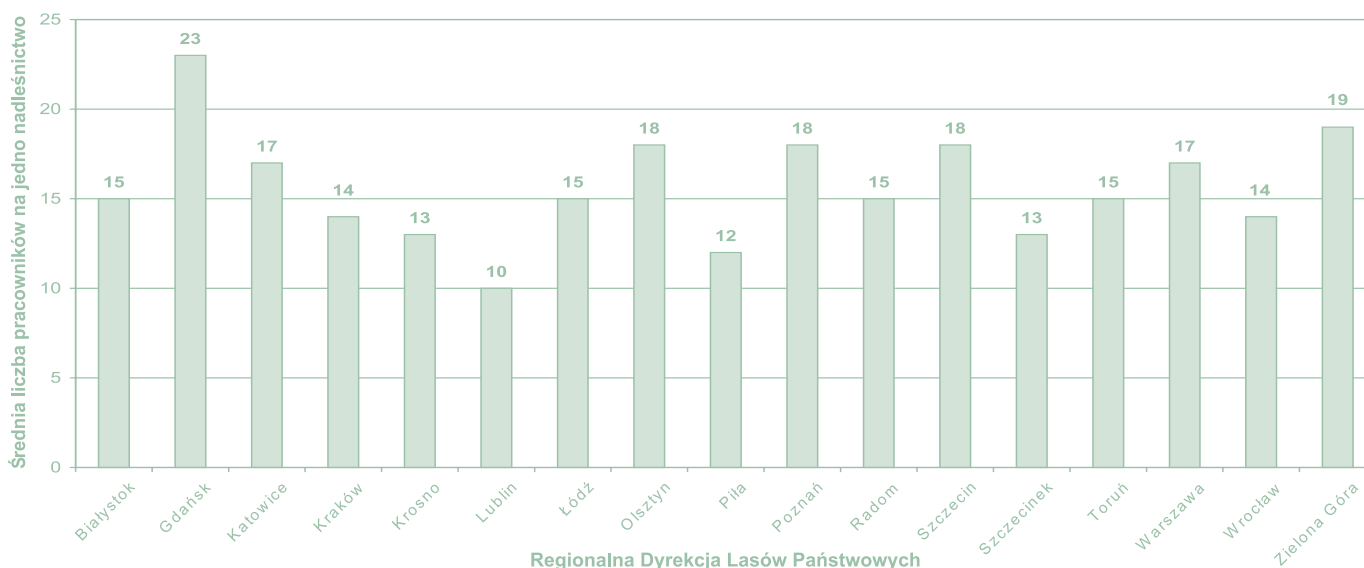
Dobrze widoczna obecność Lasów Państwowych w nieformalnej edukacji przyrodniczej społeczeństwa jest możliwa dzięki powszechnemu zaangażowaniu leśników w tę działalność. W 2006 roku 6 732 leśników część czasu swojej pracy poświęciło na edukację osób zainteresowanych lasem i leśnictwem, czy to na terenie nadleśnictwa, na zaproszenie w szkołach, urzędach czy innych miejscach (patrz tabela poniżej).

Zdecydowana większość leśników prowadzi zajęcia edukacyjne tylko sporadycznie, kilka – kilkanaście razy w roku. Dzięki jednak tak powszechnemu zaangażowaniu, zapotrzebowanie społeczne na edukację leśną można w dużym stopniu spełnić. Leśnicy zatrudnieni w Ośrodkach edukacji przyrodniczo-leśnej, głównie na terenie leśnych kompleksów promocyjnych, na edukację poświę-

Tabela. Pracownicy nadleśnictw angażujący się w edukację leśną społeczeństwa w 2006 roku – według stanowisk

Stanowisko	Liczba osób	Udział ilościowy w %
Nadleśniczy	337	5,0
Zastępca nadleśniczego	299	4,5
Inżynier nadzoru	332	4,9
Specjalista, referent	863	12,8
Leśnicy, podleśniczy	4 231	62,8
Strażnik leśny	410	6,1
Stażysta	260	3,9
Razem	6 732	100,0

Wykres 8. Pracownicy nadleśnictw angażujący się w edukację leśną społeczeństwa w 2006 r. (wg RDLP)

cają więcej czasu pracy. Łącznie, w 2006 r. było to 40 osób, i w 23 przypadkach edukacja zajmowała od 50 do 100% czasu pracy, w pozostałych – od 10 do 50%.

Z danych zamieszczonych w sprawozdaniach (tabela 6) wynika, że najliczniejszą grupą leśnych edukatorów, liczącą łącznie 4 231 osób, są leśniczowie i podleśniczowie, a następnie specjaliści, referenci i pracownicy techniczni nadleśnictw (863 osoby). Sytuacja ta wynika wprost ze struktury zatrudnienia w Lasach Państwowych, jak również z przyjętej generalnie zasady, że leśniczowie "obsługują", gdy chodzi o edukację leśną, przynależne terytorialnie do danego leśnictwa szkoły.

Godny uwagi jest fakt dużego zainteresowania i osobistego zaangażowania nadleśniczych, ich zastępców i inżynierów nadzoru w działania edukacyjne nadleśnictw (tabela 6). Z natury rzeczy są to wystąpienia i spotkania sporadyczne i ukierunkowane na grupy "bardziej wymagające", niemniej świadczy o przykładaniu dużego znaczenia przez kadre kierowniczą do kontaktów ze społeczeństwem. Aż 337 nadleśniczych (79%) deklaruje osobiste uczestnictwo w działaniach edukacyjnych własnego nadleśnictwa.

Przeciętnie 16 pracowników każdego nadleśnictwa w kraju angażuje się w edukację leśną społeczeństwa, przy czym najwyższe dane odnotowano w nadleśnictwach RDLP w Gdańsku – 23 pracowników i RDLP w Zielonej Górze – 19 pracowników, natomiast po 18 – w nadleśnictwach RDLP w Olsztynie, Poznaniu i Szczecinie (wykres 8).

5. Nadleśnictwo edukacyjne roku 2006

Z obliczeń wykonanych w oparciu o dane zawarte w sprawozdaniach z działalności edukacyjnej regionalnych dyrekcji LP wyłania się obraz przeciętnego – pod względem statystycznym – nadleśnictwa edukacyjnego roku 2006. W edukacji leśnej wykorzystywana jest przede wszystkim leśna ścieżka dydaktyczna. Posiada ją już każde nadleśnictwo w kraju, a w ponad trzystu nadleśnic-

twach funkcjonują dwie ścieżki edukacyjne. Powszechnie wykorzystywane są w celach edukacyjnych obiekty gospodarcze, jak np. szkółki leśne, drzewostany nasienne i zachowawcze. Takie zastosowanie znajdują również obiekty przyrodnicze nie związane bezpośrednio z gospodarką leśną, jak rezerваты przyrody, ogrody i parki dendrologiczne.

Blisko połowa nadleśnictw (201) posiada własną izbę edukacyjną, natomiast na każde trzy nadleśnictwa w kraju przypadają dwie wiaty spełniające warunki zielonej klasy, funkcjonującej na świeżym powietrzu.

W różnych formach edukacji leśnej organizowanych przez jedno nadleśnictwo uczestniczyło ponad 4,4 tys. osób. Były to przede wszystkim dzieci i młodzież szkolna w wieku od 7 do 15 lat (67,4%). Uczestnicy edukacji najczęściej korzystali z lekcji terenowych i wycieczek z przewodnikiem (np. z wykorzystaniem leśnej ścieżki dydaktycznej). Dużą frekwencją cieszą się akcje i imprezy edukacyjne organizowane na terenie nadleśnictwa, typu Sprzątanie Lasu, Dzień Ziemi, Święto Niezapominajki. Statystyczne nadleśnictwo edukacyjne przeprowadziło w 2006 r. 32 lekcje terenowe, w których uczestniczyło łącznie 1,2 tys. osób. Pracownicy nadleśnictwa przeprowadzili 11 lekcji we własnej izbie leśnej dla 388 osób oraz 12 lekcji w szkołach dla 659 uczniów. Ponadto wygłosili pięć prelekcji na forum samorządowym, czy zebraniu wiejskim dla 191 słuchaczy.

Nadleśnictwo przygotowało trzy konkursy leśne (wiedzy przyrodniczej, plastyczne), a w każdym z nich uczestniczyło średnio 108 osób. Ponadto, było ono organizatorem lub współorganizatorem sześciu akcji i imprez edukacyjnych, jak Dzień Ziemi, Sprzątanie Świata, zimowe dokarmianie zwierząt itp. W jednej takiej akcji uczestniczyło średnio 163 osoby. Osiemdziesiąt procent nadleśnictw urządziło wystawę rysunków, obrazów, fotografii, eksponatów itp., którą odwiedziło przeciętnie 944 osoby.

W innych formach edukacji przyrodniczo-leśnej organizowanych przez nadleśnictwo (np. stoiska na targach i festynach, grzybobranie, konsultacje przy pisaniu prac

naukowych) uczestniczyło jeszcze ponad 2,1 tys. osób.

W działalności edukacyjnej statystyczne nadleśnictwo współpracowało w 2006 r. z 19 szkołami, z dwoma, rzadziej z jedną ekologiczną organizacją pozarządową (Komitet Ochrony Orłów, Liga Ochrony Przyrody). Co drugie nadleśnictwo współpracowało z parkiem krajobrazowym lub narodowym. W celu promocji wydarzeń edukacyjnych i wiedzy o lesie nadleśnictwo najczęściej utrzymuje kontakty z jedną lub dwiema redakcjami lokalnej prasy, co drugie nadleśnictwo współpracuje z rozgłośnią radiową i stacją telewizyjną.

Tak duże spektrum działań edukacyjnych było możliwe, ponieważ angażowało się w nie (w różnym stopniu) 16 pracowników nadleśnictwa, w tym 10 leśniczych (i podleśniczych) oraz dwóch specjalistów z biura nadleśnictwa. Poza tym w działaniach edukacyjnych 70-80% nadleśnictw w kraju uczestniczyła też kadra kierownicza: nadleśniczy, jego zastępca i inżynier nadzoru.

6. Inne jednostki Lasów Państwowych w edukacji leśnej społeczeństwa

6.1. Regionalna dyrekcja Lasów Państwowych

Regionalne dyrekcje Lasów Państwowych (RDLP) w zakresie edukacji leśnej społeczeństwa pełnią głównie rolę doradczą, koordynującą i generalnie – wspierającą działalność edukacyjną nadzorowanych nadleśnictw. W każdej z 17 RDLP w kraju funkcjonuje koordynator edukacji leśnej, który wykonuje – często wspierany przez innych pracowników dyrekcji – szereg zadań edukacyjnych, jak kontakty z kuratorium oświaty i ze szkołami, przygotowanie i głoszenie referatów, opracowanie folderów, publikacji prasowych, programów radiowych i telewizyjnych. W niektórych regionalnych dyrekcjach LP (np. RDLP w Łodzi) bardzo aktywnie funkcjonuje dział edukacyjny na stronie internetowej.

Biura regionalnych dyrekcji LP na ogół nie posiadają własnych obiektów edukacyjnych. Wyjątkowo, są to saleizby leśne (Szczecinek, Wrocław). Częściej w edukacji terenowej wykorzystywane są obiekty edukacyjne pobliskich nadleśnictw.

Pracownicy biur RDLP przeprowadzili w 2006 r. 17 lekcji terenowych, 25 zajęć w sali edukacyjnej (konferencyjnej), 61 zajęć w szkołach, w których uczestniczyło łącznie ponad 3,5 tys. osób. Przeprowadzili 27 konkursów (plastycznych, wiedzy leśnej), pięć akcji edukacyjnych i osiem wystaw przyrodniczych, w których udział brało blisko 15 tys. osób, głównie dzieci i młodzieży szkół miejskich. Dział edukacyjny strony internetowej RDLP w Łodzi aktywnie odwiedziło w 2006 r. ponad 10 tys. osób. W działaniach edukacyjnych biur 17 RDLP uczestniczyło 55 specjalistów i 23 naczelników wydziałów merytorycznych.

Biura RDLP na polu edukacji współpracują głównie ze szkołami (364) oraz redakcjami prasy (60), radia (32) i telewizji (26). W wyniku tej współpracy opublikowano

60 artykułów, 94 programy radiowe oraz 110 materiałów telewizyjnych z zakresu edukacji przyrodniczo-leśnej. Wydatki biur RDLP na działalność edukacyjną w 2006 r. wyniosły średnio 18,1 tys. zł

6.2. Centrum Informacyjne Lasów Państwowych

Centrum Informacyjne Lasów Państwowych (CILP) jest jednostką organizacyjną Lasów Państwowych o zasięgu krajowym, powołaną w 2000 r. z zadaniem prowadzenia polityki informacyjnej, promocji i kształtowania korzystnego wizerunku Lasów Państwowych, krzewienia i popularyzacji wiedzy leśnej, tworzenia forum wymiany poglądów i doświadczeń. Swoją misję wypełnia zarządzając witryną internetową Lasów Państwowych, prowadząc działalność wydawniczą (prasa i publikacje książkowe), medialną (telewizja, radio, prasa, targi i inne imprezy) i współpracując w tej dziedzinie z wieloma podmiotami (organizacje ekologiczne, szkoły, Liga Ochrony Przyrody, Związek Harcerstwa Polskiego, Towarzystwo Przyjaciół Lasu). Duża część tej działalności ma charakter edukacyjny.

Centrum Informacyjne LP wydaje dwa miesięczniki, które pełnią funkcje edukacyjne. "Głos Lasu" adresowany jest głównie do osób zawodowo związanych z lasem, natomiast "Echa Leśne" – to miesięcznik przyrodniczo-kulturalny redagowany z myślą o miłośnikach lasu i czytelnikach zainteresowanych gospodarką leśną i ochroną przyrody.

W 2006 r. Centrum zrealizowało kilka wydawnictw o charakterze edukacyjnym. Była to multimedialna gra edukacyjna "Zwierzęta lasu" (1000 egz.) zaprojektowana przez Nadleśnictwo Wejherowo i ulotka pt. "Edukacja leśna społeczeństwa" – w trzech wersjach językowych (polska, angielska, niemiecka), w łącznym nakładzie 7 tys. egz. Kontynuowana była ponadto seria wydawnicza "Poradnik edukacji leśnej", w której ukazały się cztery kolejne zeszyty:

1) Zeszyt nr 21 – "Program ekozespołów – przykład edukacji ekologicznej" (Hanna Schmidt),

2-3) Zeszyty nr 22 i 23 – "Zewnętrzne źródła finansowania edukacji ekologicznej w Lasach Państwowych" cz. 1 i cz. 2. (Anna Niemiec, Maria Szelaąg),

4) Zeszyt nr 24 – "Zabawy i zabawki w edukacji leśnej" (Barbara Czołnik).

Centrum Informacyjne LP wraz z Zespołem ds. merytorycznego wspomaganie edukacji leśnej w Lasach Państwowych zajęło się opracowaniem i przygotowaniem do druku podręcznika pt. "ABC edukacji leśnej". Pozycja ta – sfinansowana przez NFOŚiGW ukazała się drukiem w 2007 r., w nakładzie 8 tys. egz. i trafiła do każdego leśnictwa w kraju, a ponadto do parków narodowych i krajobrazowych.

Centrum Informacyjne LP współpracowało w przygotowaniu cyklicznych programów telewizyjnych: "Prosto z lasu" (Program 3 TVP) i "Echa lasu" (Polsat 2) oraz filmu edukacyjnego o pracy leśnika pt. "W lesie o każdej porze", który trafił na płytach DVD do wszystkich jednostek

organizacyjnych Lasów Państwowych. Centrum współpracowało również w tworzeniu audycji radiowych: "Eko-Radio" redaktora Andrzeja Zalewskiego (PR I), cyklu audycji "Świat przyrody" emitowanego w 20 lokalnych stacjach radiowych oraz magazynu ekologicznego "Puls Ziemi" w Radiu Olsztyn.

Specjalne wkładki i artykuły o charakterze edukacyjnym, przygotowane samodzielnie, bądź we współpracy z redakcjami ukazywały się m.in. w "Nowym Życiu Gospodarczym", "Środowisku", "Przyrodzie Polskiej", "Euro-Gospodarzu", "Rzeczpospolitej", "Eko i My".

CILP było organizatorem, bądź współorganizatorem ogólnopolskich "Warsztatów dla Liderów Edukacji Leśnej", konkursów: "I Ty posadź swoje drzewko", "Czysty Las", "Mój Las" oraz kilku innych imprez edukacyjnych, jak "Dzień Ziemi" na Polach Mokotowskich, czy "Studenci sprzątają las".

Redakcja Internetu CILP we współpracy z leśnikami-edytorkami z całego kraju przygotowała projekt Leśnego Wortalu Edukacyjnego. Przedsięwzięcie to dofinansował NFOŚiGW. Wortal rozpoczął działalność w 2007 r. Składają się na niego trzy serwisy: dla dzieci z klas 4-6 szkół podstawowych, dla uczniów gimnazjum oraz dla nauczycieli. Odbiorcy znajdują w nim takie atrakcje jak: gry i zabawy, konkursy, leśną encyklopedię multimedialną, blog pisany przez leśniczego, galerię fotografii. Adres wortalu: www.erys.pl.

6.3. Ośrodek Kultury Leśnej w Gołuchowie

Ośrodek Kultury Leśnej w Gołuchowie jest jednostką organizacyjną Lasów Państwowych. Jednym z głównych zadań statutowych Ośrodka jest prowadzenie edukacji przyrodniczo-leśnej społeczeństwa. Do edukacji służą następujące obiekty: ośrodek edukacji leśnej, wiata edukacyjna, izba leśna, Park-arboretum, Pokazowa Zagroda Zwierząt, wystawa terenowa, cztery wystawy stałe oraz wystawy czasowe, których w 2006 r. odbyło się dwaście.

Wystawy stałe są urządzone w obiektach Muzeum Leśnictwa. Ich tematy są następujące: "Związki lasu z kul-

tura", "Historia gospodarstwa leśnego na ziemiach polskich", "Technika leśna" i "Przyrodnicze podstawy leśnictwa – spotkanie z lasem".

W 2006 r. liczba zwiedzających Muzeum Leśnictwa wyniosła blisko 27 tys. osób, a Park-arboretum i Pokazową Zagrodę Zwierząt odwiedziło ponad 124 tys. osób. Łącznie liczba osób uczestniczących w różnych formach edukacji przyrodniczej na terenie Ośrodka Kultury Leśnej w Gołuchowie przekroczyła 160 tys. Najwięcej było dzieci i młodzieży szkolnej w wieku 7-12 lat (38,6%) i dorosłych (36,7%). Realizowano 11 form edukacji, które są wymienione w poniższej tabeli wraz z frekwencją.

6.4. Leśny Bank Genów Kostrzyca

Program edukacyjny Leśnego Banku Genów Kostrzyca (teren RDLP we Wrocławiu) adresowany jest do młodzieży szkolnej i akademickiej oraz dorosłych. Tematyka zajęć dostosowana jest do wieku i wiedzy odwiedzających. W działalności edukacyjnej Leśnego Banku Genów wykorzystywane są: sala edukacyjna oraz do zwiedzania – laboratorium i chłodnia w gmachu głównym LBG, a ponadto arboretum z wytyczonymi trasami dydaktycznymi oraz hydrobotaniczna oczyszczalnia ścieków. Edukacją zajmuje się jeden pracownik, w razie potrzeby wspierany przez pracowników z innych działów Banku Genów.

W 2006 r. w edukacji przyrodniczej prowadzonej przez Leśny Bank Genów Kostrzyca uczestniczyło 4 111 osób, głównie dzieci i młodzieży szkolnej (48,3%). Organizowano również kilka lokalnych akcji edukacyjnych: Dzień Lasu i Zadrzewień, Światowy Dzień Ochrony Środowiska, Akcję "Pomóżmy kasztanowcom". LBG odwiedziło kilkanaście grup zawodowych-leśników (łącznie 619 osób). W szkoleniach i kursach branżowych uczestniczyło ponadto 441 leśników z całego kraju. Leśny Bank Genów odwiedziło również 220 osób z zagranicy. Koszty działalności edukacyjnej Leśnego Banku Genów w 2006 r. wyniosły blisko 55 tys. zł.

Tabela. Formy edukacji zrealizowane w Ośrodku Kultury Leśnej w Gołuchowie i frekwencja w 2006 r.

Forma edukacji	Liczba zajęć	Liczba uczestników
Lekcje terenowe	65	1 827
Akcje edukacyjne	3	275
Imprezy edukacyjne	3	1 800
Konkursy przyrodnicze	3	100
Warsztaty terenowe	1	28
Warsztaty dla nauczycieli	1	50
Zwiedzanie wystaw (4 stałe i 12 czasowych)	-	27 092
Wystawy na wyjeździe	6	10 900
Koncerty muzyczne	2	300
Wycieczki z przewodnikiem	7	316
Zwiedzanie Pokazowej Zagrody Zwierząt	-	124 266
Ogółem	X	166 954

III.

DZIAŁALNOŚĆ EDUKACYJNA LEŚNYCH KOMPLEKSÓW PROMOCYJNYCH (LKP)

Leśne kompleksy promocyjne są obszarami funkcjonalnymi o znaczeniu ekologicznym, edukacyjnym i społecznym (ustawa o lasach z 1991 r.). Były tworzone na terenie całego kraju na mocy zarządzenia dyrektora generalnego Lasów Państwowych, w latach 1994-2005. Obecnie jest ich 19 i obejmują łącznie powierzchnię ponad 990 tys. ha (14,1% powierzchni Lasów Państwowych). W skład leśnych kompleksów promocyjnych wchodzi od jednego do siedmiu nadleśnictw, a w kilku przypadkach w granicach LKP znalazły się również tereny instytucji naukowych, uczelni, czy lasy innej własności. Informacje zawarte w tym rozdziale (III.) odnoszą się do nadleśnictw Lasów Państwowych wchodzących w skład leśnych kompleksów promocyjnych. Jest ich razem 55 i w 2006 r. stanowiły 12,9% wszystkich 428 nadleśnictw w Polsce.

Jednym z zadań przypisanych leśnym kompleksom promocyjnym, już przy tworzeniu pierwszych takich jednostek w 1994 r. była "edukacja ekologiczna społeczeństwa". Ta sfera działalności nadleśnictw promocyjnych w ciągu minionych kilkunastu lat rozwijała się nadzwyczaj dynamicznie. Niniejsza informacja jest pierwszą próbą oceny działalności edukacyjnej LKP, sporządzoną na bazie sprawozdań za 2006 r., wykonanych przez regionalne dyrekcje Lasów Państwowych. Należy zaznaczyć, że działalność edukacyjna nadleśnictw LKP jest częścią działalności Lasów Państwowych, którą opisano już w rozdziale II.

1. Obiekty edukacji w LKP

Na terenie 19 leśnych kompleksów promocyjnych funkcjonuje 17 ośrodków edukacji przyrodniczo-leśnej, 41 izb leśnych, 50 wiat edukacyjnych i 122 ścieżki dydaktyczne (tabela 7.1). Są to główne obiekty wykorzystywane w działalności edukacyjnej Lasów Państwowych i z porównania danych (tabela 1) wynika, że nadleśnictwa LKP są bardziej "nasycone" infrastrukturą edukacyjną niż nadleśnictwa pozostałe. Dotyczy to zwłaszcza lokalizacji ośrodków edukacji i izb leśnych, w mniejszym stopniu zaś wiat edukacyjnych i ścieżek dydaktycznych. Gdy chodzi o wykorzystywane w działalności edukacyjnej punkty i powierzchnie

(szkółki leśne, drzewostany itp.), jak również inne obiekty, już niezwiązane z gospodarką leśną (rezerваты przyrody, ogrody i parki dendrologiczne) – to ich liczebność i rozmieszczenie można uznać za równomierne na terenie Lasów Państwowych.

Rodzaj i liczebność wszystkich obiektów edukacyjnych na terenie poszczególnych LKP pokazano w tabelach 7.1 i 7.2.

2. Formy edukacji w LKP

W nadleśnictwach leśnych kompleksów promocyjnych realizowane są te same formy edukacji leśnej, co w całych Lasach Państwowych (wykres 9). Frekwencja ogółem, jak i w poszczególnych formach edukacji jest tu jednak znacznie wyższa. Dane porównawcze dla przeciętnego nadleśnictwa z LKP i nadleśnictwa spoza LKP zestawiono w tabeli poniżej.

Nadleśnictwo z LKP było odwiedzane w 2006 r. średnio przez 11 078 osób – uczestników różnych form edukacji, podczas gdy w nadleśnictwie poza LKP frekwencja była średnio 2,5 razy mniejsza i wynosiła 4 426 osób. W tabeli poniżej porównano liczbę jednostek zajęć edukacyjnych. W każdym przypadku nadleśnictwo LKP przeprowadziło tych zajęć więcej – od 1,3 (lekcji w szkole) do nawet 10 razy (konkursów leśnych) – niż nadleśnictwo spoza LKP. Frekwencję ogółem uczestników edukacji w 19 leśnych kompleksach promocyjnych pokazano na wykresie 10.

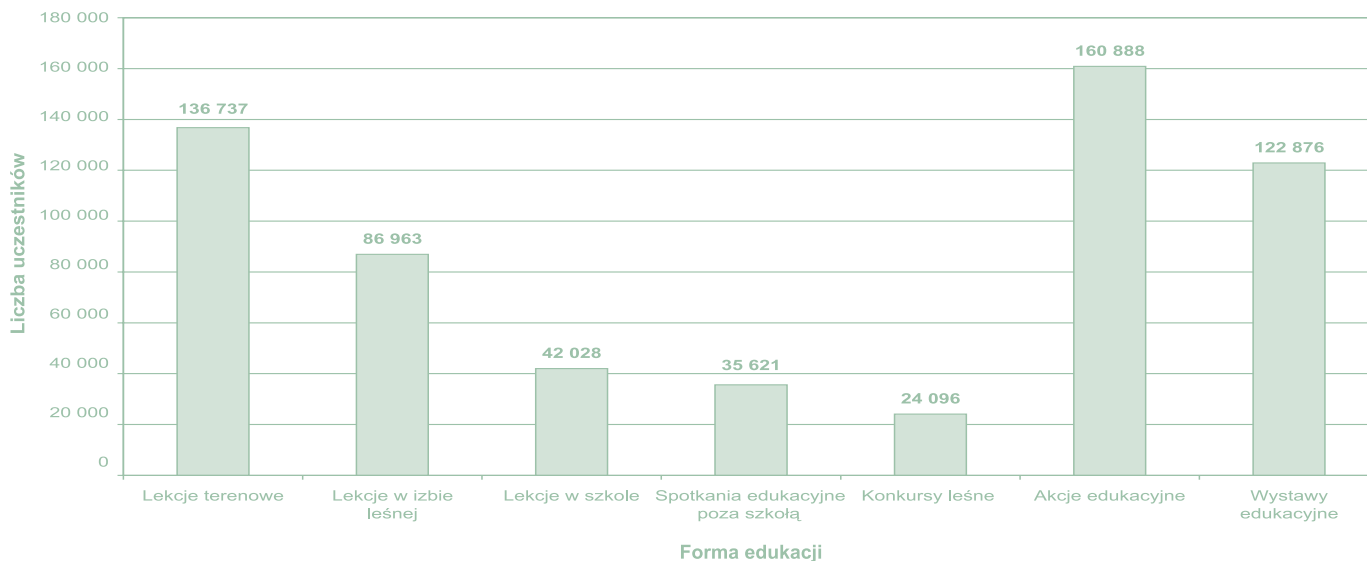
Aktywność edukacyjna nadleśnictw w poszczególnych leśnych kompleksach promocyjnych jest zróżnicowana i zależy od wielu czynników. Ma na to wpływ m.in. infrastruktura edukacyjna, kadra (zatrudnienie na etatach edukacyjnych), nakłady finansowe na edukację, położenie na mapie Polski, rok utworzenia LKP (doświadczenie pracowników, programy edukacyjne, współpraca itp.). Dane dotyczące poszczególnych form edukacji w 19 leśnych kompleksach promocyjnych pokazano w tabelach 8.1 i 8.2.

W 2006 r. najwięcej zajęć terenowych przeprowadzono w LKP Puszcze Szczecińskiej – średnio 275 na jedno

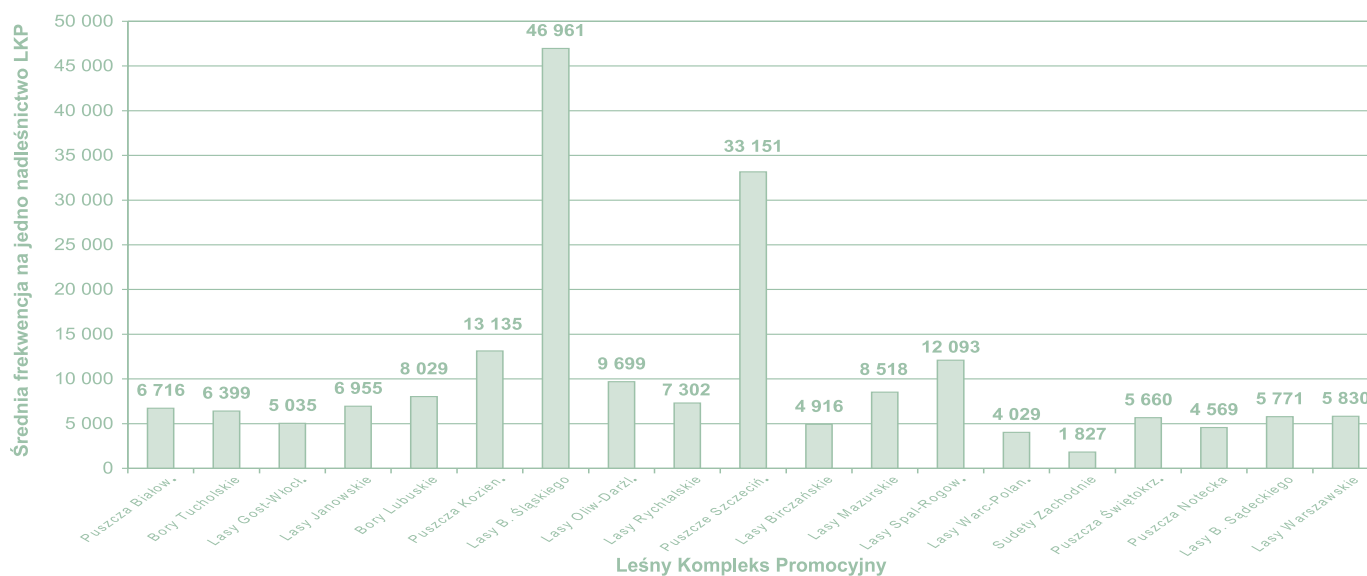
Tabela. Średnia liczba uczestników i form edukacji na jedno nadleśnictwo

Nadleśnictwo	Uczestnicy edukacji	Zajęcia terenowe	Zajęcia w izbie leśnej	Lekcje w szkole	Spotkania poza szkołą	Konkursy	Akcje	Wystawy
1) w LKP	11078	64	45	15	17	4	9	2
2) poza LKP	4426	27	6	12	3	0,4	5	0,6
Relacja 1:2	2,5	2,4	7,5	1,3	5,7	10,0	1,8	3,3

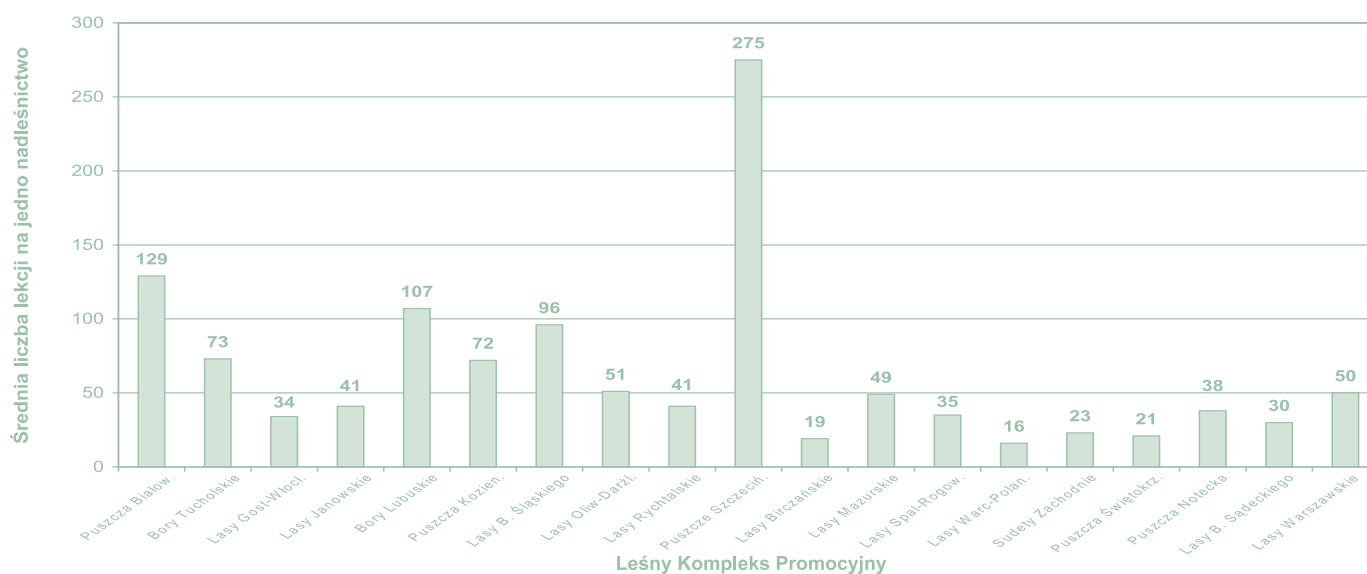
Wykres 9. Formy edukacji w Leśnych Kompleksach Promocyjnych i frekwencja w 2006 r. (ogółem)

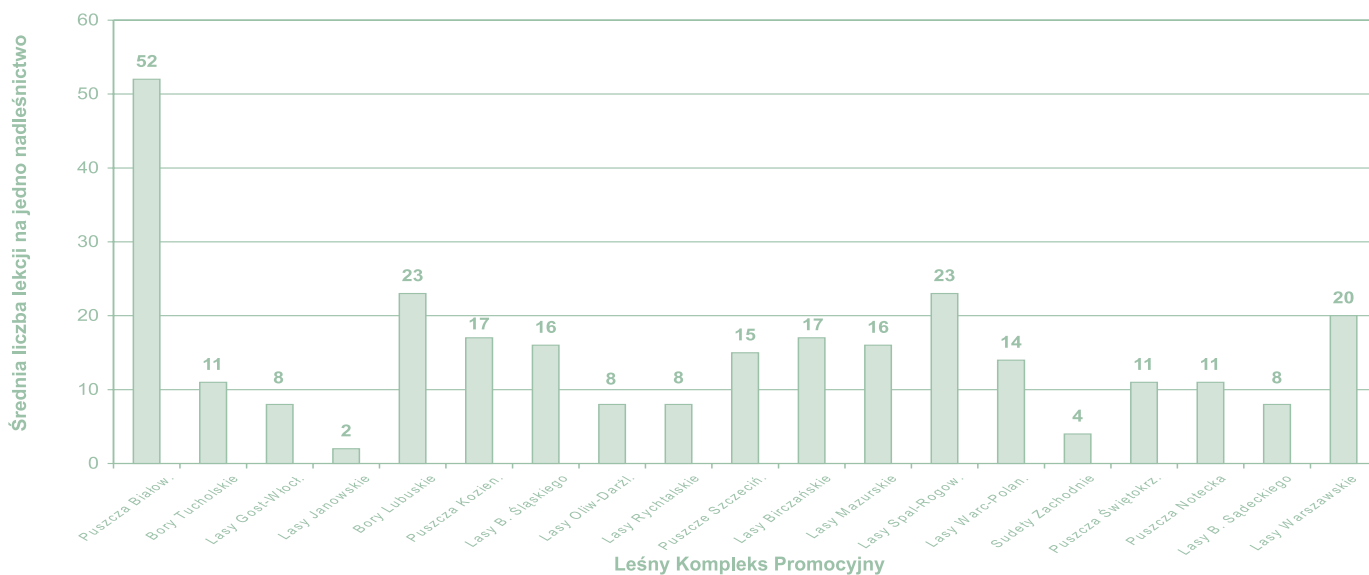
Wykres 10. Frekwencja ogólna uczestników różnych form edukacji w nadleśnictwach LKP w 2006 r. (wg LKP)

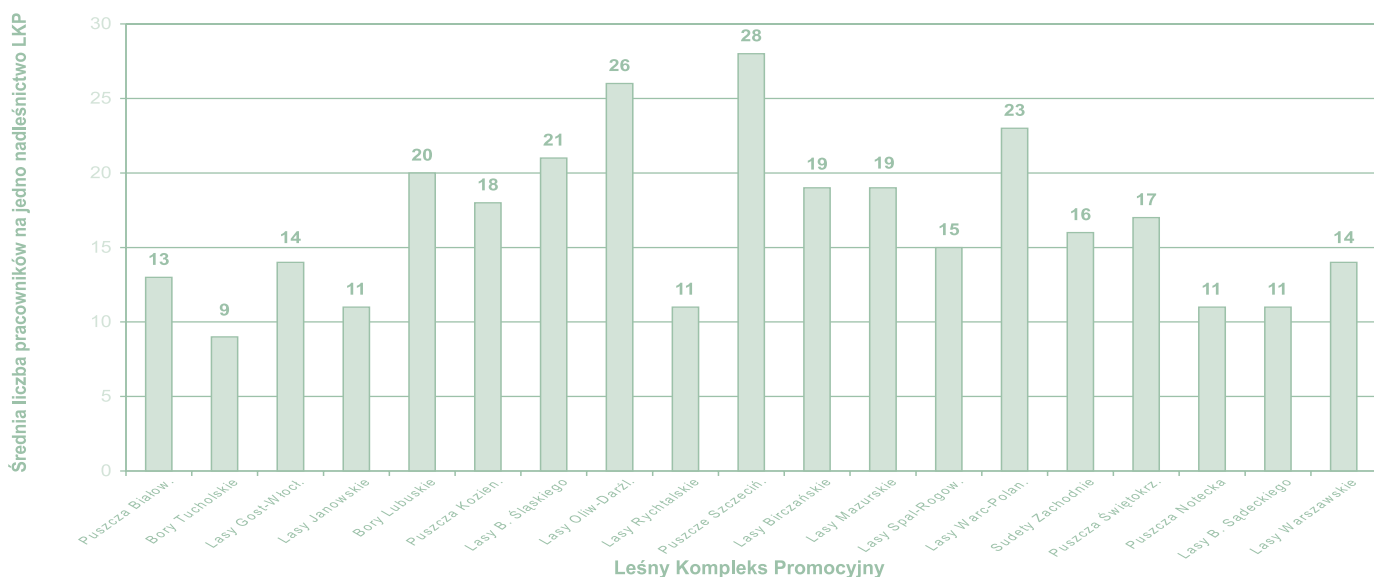
Wykres 11. Lekcje terenowe w nadleśnictwach promocyjnych w 2006 r. (wg LKP)

Wykres 12. Lekcje w szkole przeprowadzone przez pracowników nadleśnictw promocyjnych w 2006 r. (wg LKP)

Wykres 13. Pracownicy nadleśnictw promocyjnych angażujący się w edukację leśną społeczeństwa w 2006 r. (wg LKP)

nadleśnictwo, LKP Puszcza Białowieska – 129 i LKP Bory Lubuskie – 107 (wykres 11). Zaś najwięcej lekcji w izbie leśnej nadleśnictwa odbyło się w LKP Puszcze Szczecińskiej i LKP Lasy Beskidu Śląskiego – po 185 lekcji na jedno nadleśnictwo, oraz w LKP Bory Tucholskie - 82 lekcje. Natomiast szkoły najczęściej odwiedzali leśnicy z nadleśnictw LKP Puszcza Białowieska – 52 lekcje przeprowadzone przez jedno nadleśnictwo, LKP Bory Lubuskie i LKP Lasy Spal-Rogowskie – po 23 lekcje w szkołach (wykres 12). Spotkania edukacyjne poza szkołą (na forum samorządowym, zebraniu wiejskim itp.) były szczególnie popularne na terenie LKP Puszcza Kozienicka – 72 spotkania na jedno nadleśnictwo, LKP Puszcza Białowieska – 52 i LKP Lasy Mazurskie – 42 spotkania edukacyjne.

Konkursy leśne (wiedzy, plastyczne) w 2006 r. najczęściej odbywały się w nadleśnictwach LKP Lasy Spal-Rogowskie – średnio 11 konkursów w jednym nadleśnictwie, LKP Lasy Beskidu Sądeckiego – 8 konkursów i LKP Bory Lubuskie - 6 konkursów w roku. Wysoką aktywność

w organizowaniu akcji edukacyjnych (Sprzątanie Świata, Święto Niezapominajki, Dzień Ziemi, zimowe dokarmianie zwierząt) wykazały nadleśnictwa LKP Puszcza Kozienicka – 41 akcji, LKP Lasy Spal-Rogowskie – 15 akcji i LKP Lasy Birczańskie – 13 akcji w jednym nadleśnictwie. W przygotowaniu wystaw edukacyjnych wyróżnił się LKP Lasy Janowskie – 25 wystaw w ciągu roku.

3. Współpraca i kadra w działalności edukacyjnej LKP

W działalności edukacyjnej nadleśnictwa LKP – podobnie jak wszystkie nadleśnictwa w Lasach Państwowych – najczęściej współpracują ze szkołami. Jedno nadleśnictwo promocyjne współpracuje średnio z 23 szkołami, przy czym najczęściej współpracujących szkół wykazano w LKP Lasy Birczańskie – 70, LKP Lasy Beskidu Śląskiego – 49 i LKP Bory Lubuskie – 38 szkół na jedno nadleśnictwo (tabela 9).

Zaangażowanie pracowników nadleśnictw w edukację społeczeństwa w leśnych kompleksach promocyjnych wynosi średnio 16 pracowników i to jest tyle samo, co w nadleśnictwach poza LKP. Tu jednak (w LKP) skupione są niemal wszystkie etaty "edukacyjne" w Lasach Państwowych, kiedy pracownik (na ogół specjalista ds. edukacji lub kierownik ośrodka) poświęca na działalność edukacyjną od 50 do 100% czasu pracy.

W nadleśnictwach poszczególnych leśnych kompleksów promocyjnych różnie kształtuje się zaangażowanie pracowników w obsługę edukacyjną odwiedzających teren nadleśnictwa. Najwięcej pracowników para się edukacją społeczeństwa w nadleśnictwach LKP Puszcze Szczecińskiej – 28 w jednym nadleśnictwie, LKP Lasy Oliwsko-Darżlubskie – 26 i LKP Lasy Warcińsko-Polanowskie – 23 pracowników (wykres 13).

IV. FINANSOWANIE EDUKACJI LEŚNEJ

Z puli środków wydatkowanych na działalność edukacyjną Lasów Państwowych w 2006 r. finansowano przede wszystkim:

- tworzenie, utrzymanie i wyposażenie ośrodków edukacji w leśnych kompleksach promocyjnych, izb leśnych, ścieżek dydaktycznych i innych obiektów edukacji,
- zakup materiałów i środków dydaktycznych do prowadzenia edukacji leśnej, w tym tablic, publikacji, sprzętu do obserwacji przyrody, sprzętu audiowizualnego,
- przygotowanie i druk własnych wydawnictw edukacyjnych – folderów, przewodników i map.

1. Wydatki Lasów Państwowych na edukację leśną społeczeństwa

Suma wydatków na działalność edukacyjną Lasów Państwowych w 2006 r. wyniosła 13 691 tys. zł (patrz tabela poniżej). Wydatki te nie uwzględniają jednak kosztów wynagrodzeń pracowników LP zajmujących się edukacją.

Głównym źródłem finansowania edukacji leśnej społeczeństwa są środki własne Lasów Państwowych – wydatki nadleśnictw i dotacja z funduszu leśnego. Znaczące wsparcie na cele edukacyjne otrzymują Lasy Państwowe z budżetu państwa i funduszy ochrony środowiska.

Duże wydatki Lasów Państwowych na rzecz edukacji leśnej społeczeństwa są możliwe w latach dobrej kondycji finansowej firmy. W 2006 r., który można uznać za dobry, gdy chodzi o finanse Lasów Państwowych, średni

wydatek nadleśnictwa na działalność edukacyjną wyniósł 32 tys. zł (tabela 10). Wydatki te są jednak dość zróżnicowane na terenie kraju i wynoszą od 17,0 tys. zł dla jednego nadleśnictwa RDLP w Szczecinku do 65,3 tys. zł w RDLP w Gdańsku (wykres 14).

W nieformalnej edukacji przyrodniczo-leśnej prowadzonej przez nadleśnictwa Lasów Państwowych w 2006 r. uczestniczyło ponad 1 894 tys. osób. Wydatki na tę sferę działalności zamknęły się kwotą 13 691 tys. zł, co w przeliczeniu na jednego uczestnika edukacji daje 7,23 zł, z tego 5,33 pokryły Lasy Państwowe, 96 groszy dołożył budżet państwa, 75 groszy fundusze ochrony środowiska, natomiast 19 groszy pochodziło z innych źródeł.

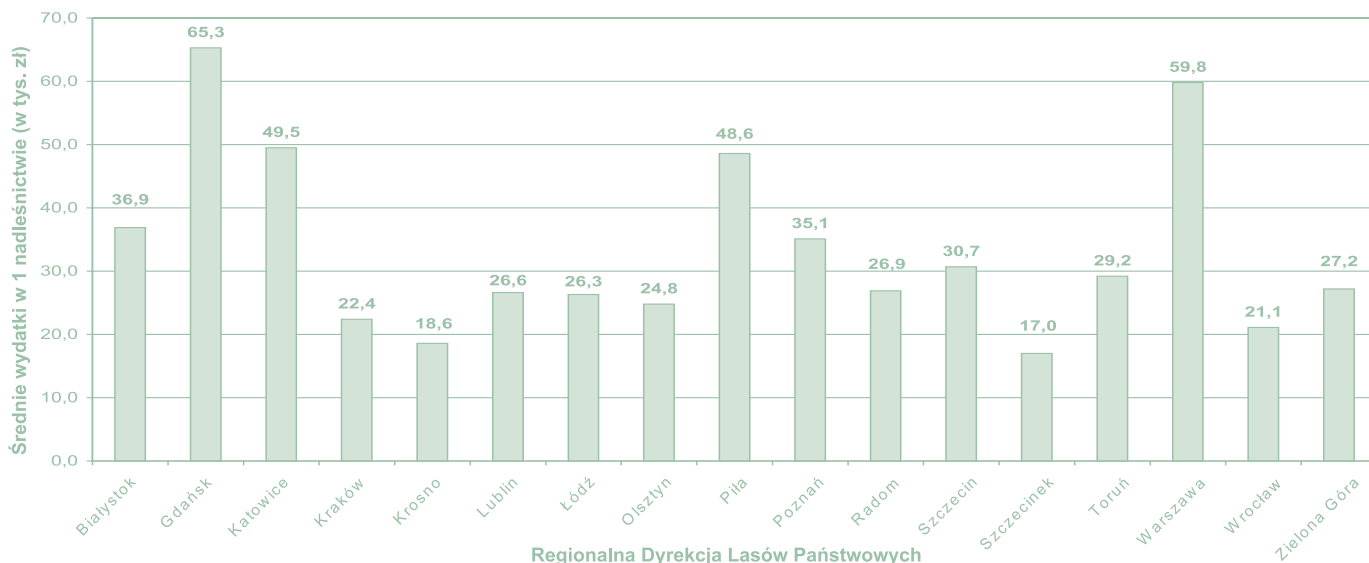
2. Wydatki leśnych kompleksów promocyjnych na edukację leśną społeczeństwa

Wydatki na działalność edukacyjną 55 nadleśnictw wchodzących w skład 19 leśnych kompleksów promocyjnych wyniosły w 2006 r. – 4 760 tys. zł (tabela 11). Stanowią one blisko 35% wszystkich wydatków poniesionych na tę sferę działalności w Lasach Państwowych. Źródła finansowania edukacji w leśnych kompleksach promocyjnych i ich procentowy udział nie różnią się istotnie od obrazu całych Lasów Państwowych. Natomiast istotna różnica dotyczy wysokości tych wydatków w przeliczeniu na jedno nadleśnictwo. W leśnych kompleksach

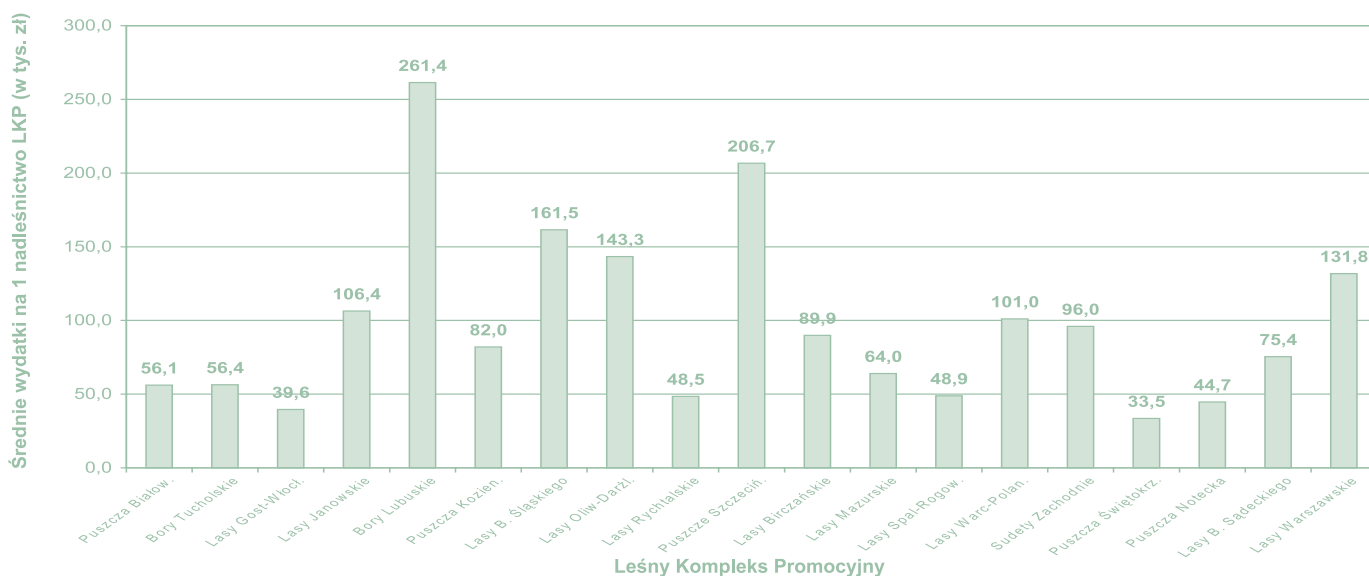
Tabela. Źródła finansowania działalności edukacyjnej Lasów Państwowych w 2006 r.

Źródło finansowania	Kwota (w tys. zł)	Udział %
Koszty własne nadleśnictw	9 645,34	70,5
Fundusz leśny	444,00	3,2
Budżet państwa	1 826,40	13,3
Wojewódzki Fundusz OŚiGW	1 149,72	8,4
Narodowy Fundusz OŚiGW	268,27	2,0
Inne źródła	358,00	2,6
Razem	13 691,73	100,0

Wykres 14. Wydatki nadleśnictw na edukację leśną społeczeństwa w 2006 r. (wg RDLP)

Wykres 15. Wydatki nadleśnictw promocyjnych na edukację leśną społeczeństwa w 2006 r. (wg LKP)

promocyjnych średnie wydatki jednego nadleśnictwa mieściły się w granicach od 33,5 tys. zł w LKP Puszcza Świętokrzyska do 261,4 w LKP Bory Lubuskie (wykres 15). Średnie wydatki jednego nadleśnictwa LKP w kraju wyniosły – 86,6 tys. zł, natomiast nadleśnictwa spoza LKP – 23,9 tys. zł. Na wyższe koszty działalności edukacyjnej nadleśnictw promocyjnych składają się m.in. koszty utrzy-

mania i funkcjonowania ośrodków edukacji i izb leśnych, bogata oferta oraz duża frekwencja uczestników edukacji, w porównaniu z nadleśnictwami spoza LKP. W przeliczeniu na jednego uczestnika edukacji różnica ta nie jest duża; przeciętne nadleśnictwo LKP wydatkowało w 2006 r. kwotę 7,81 zł, natomiast nadleśnictwo spoza LKP – kwotę 6,95 zł (patrz tabela poniżej).

Tabela. Wydatki i frekwencja ogółem oraz wydatek na jednego uczestnika edukacji w 2006 r.

	Wydatki ogółem (w tys. zł)	Frekwencja ogółem (liczba osób)	Wydatek na jednego uczestnika edukacji (w zł)
Leśne kompleksy promocyjne (55 nadleśnictw)	4 760,7	609 309	7,81
Nadleśnictwa poza LKP (373 nadleśnictwa)	8 931,0	1 284 932	6,95
Lasy Państwowe ogółem (428 nadleśnictw)	13 691,7	1 894 241	7,23

V. PODSUMOWANIE

1. Edukacja leśna społeczeństwa jest jednym z ważnych zadań realizowanych przez Lasy Państwowe. Zarządzenie nr 57 dyrektora generalnego LP z 2003 r. wprowadziło obowiązek planowania i sprawozdawczości w tym zakresie. Niniejszy Raport jest posumowaniem trzeciego (2006) roku planowej działalności edukacyjnej Lasów Państwowych.

2. W edukacji społeczeństwa Lasy Państwowe wykorzystywały blisko 3,8 tys. różnorodnych obiektów własnych. Są to ośrodki edukacji (32), izby leśne (201), wiaty edukacyjne (334) i najbardziej popularne leśne ścieżki dydaktyczne (746). Ponadto, do edukacji służy blisko 1,2 tys. obiektów związanych z gospodarką leśną (szkółki leśne, wybrane drzewostany) i drugie tyle obiektów niezwiązanych z gospodarką (rezerваты przyrody, ogrody dendrologiczne, obiekty kulturowe). Liczba obiektów wykorzystywanych w edukacji leśnej powiększyła się w ciągu ostatniego roku o 50% (1276 nowych obiektów).

3. W działalności edukacyjnej Lasów Państwowych w 2006 r. zrealizowano wiele różnych form. Leśnicy przeprowadzili 13,6 tys. lekcji terenowych, w których uczestniczyło ponad 513 tys. osób. Ponadto, przeprowadzili blisko 4,9 tys. zajęć w izbach edukacyjnych nadleśnictw dla 166 tys. uczestników edukacji oraz – na zaproszenie nauczycieli – 5,3 tys. lekcji w szkołach dla 282 tys. uczniów. Leśnicy uczestniczyli też w spotkaniach edukacyjnych poza szkołami, np. na zebraniach samorządowych lub w domach kultury. Organizowali konkursy leśne, wystawy i akcje edukacyjne. We wszystkich formach edukacji leśnej uczestniczyło 1,89 mln osób. W stosunku do poprzedniego 2005 r. frekwencja wzrosła nieznacznie (1,5%), utrzymując się na wysokim poziomie.

4. Działalność edukacyjna Lasów Państwowych opiera się w dużej mierze na współpracy z podmiotami, dla których edukacja jest głównym zadaniem statutowym. Są to głównie szkoły, ośrodki edukacji ekologicznej, parki narodowe i krajobrazowe i media – prasa, radio i telewizja. W 2006 r. nadleśnictwa współpracowały z 8 tysiącami szkół, podejmując blisko 10 tys. wspólnych przedsięwzięć (konkursów, wycieczek do lasu, akcji edukacyjnych) i jest to poziom aktywności zbliżony do roku poprzedniego. W ostatnich latach wyraźnie rozwija się współpraca na polu edukacji ekologicznej społeczeństwa z jednostkami samorządowymi oraz promocja tej działalności za pośrednictwem mediów.

5. Widoczna obecność Lasów Państwowych w nieformalnej edukacji przyrodniczej społeczeństwa, przy wielu realizowanych równoległe zadaniach gospodarczych

i ochronnych, jest możliwa dzięki powszechnemu zaangażowaniu pracowników w tę działalność. W 2006 roku 6 732 leśników część czasu swojej pracy poświęcało na spotkania edukacyjne, czy to na terenie nadleśnictwa, czy na zaproszenie w szkołach lub innych instytucjach. W stosunku do poprzedniego 2005 r. zaznaczył się wyraźny, blisko 40-procentowy wzrost zaangażowania kadry nadleśnictw w ten rodzaj aktywności na rzecz społeczeństwa. Najliczniejszą grupą edukatorów są leśniczowie (4231) i specjaliści z biur nadleśnictw (863). Dominacja leśniczych wynika ze struktury zatrudnienia w LP, jak również z przyjętej zasady obsługi edukacyjnej szkół terytorialnie związanych z danym leśnictwem. Na uwagę zasługuje dobry przykład dużego zaangażowania kierownictwa nadleśnictw (nadleśniczego, zastępcy i inżyniera nadzoru) w działania o charakterze edukacyjnym.

6. Regionalne dyrekcje Lasów Państwowych (RDLP) w zakresie edukacji leśnej społeczeństwa pełnią funkcję doradczą, koordynującą i – generalnie – wspierającą działalność edukacyjną nadzorowanych nadleśnictw. W każdej RDLP wyznaczony jest koordynator edukacji leśnej, który wykonuje szereg „własnych” zadań edukacyjnych, polegających na kontaktach ze szkołami, przygotowaniu i głoszeniu prelekcji, opracowaniu folderów, publikacji prasowych, programów radiowych i telewizyjnych. Takie działania podejmują też inni pracownicy RDLP.

Zadania edukacyjne w skali krajowej podejmuje Centrum Informacyjne Lasów Państwowych. Jest to przede wszystkim działalność wydawnicza (pasa leśna, foldery, informatory, raporty, gry dydaktyczne), audiowizualna (nagrania audio, filmy edukacyjne) i informacyjno-promocyjna (Internet, konferencje, warsztaty, akcje, festyny).

Bezpośrednio w działania edukacyjne na rzecz społeczeństwa zaangażowany jest Ośrodek Kultury Leśnej w Gołuchowie (160 tys. uczestników edukacji) o raz Leśny Bank Genów Kostrzyca (ponad 4 tys. uczestników edukacji w 2006 r.).

7. Znaczący udział w działalności edukacyjnej Lasów Państwowych ma 55 nadleśnictw położonych w granicach 19 leśnych kompleksów promocyjnych (LKP):

- nadleśnictwa LKP są (z założenia) bardziej „nasycone” infrastrukturą edukacyjną niż nadleśnictwa poza LKP. Dotyczy to zwłaszcza lokalizacji ośrodków edukacji i izb leśnych, w mniejszym stopniu wiat edukacyjnych i ścieżek dydaktycznych,
- w przeciętnym nadleśnictwie LKP frekwencja uczestników edukacji jest 2,5 razy wyższa niż w nadleśnictwie poza LKP. Przekłada się to na odpowiednio większą liczbę zrealizowanych form edukacji – zajęć

terenowych (2,4 razy więcej), zajęć w izbie leśnej (7,5 razy więcej), konkursów (10 razy więcej), wystaw edukacyjnych (3,3 razy więcej),

- c) w edukację leśną społeczeństwa w nadleśnictwie LKP angażuje się taka sama liczba pracowników (średnio 16), co w nadleśnictwie poza LKP. Jednak etaty „edukacyjne” w Lasach Państwowych (50-100% czasu pracy w edukacji) występują niemal wyłącznie w leśnych kompleksach promocyjnych i najczęściej są przypisane do ośrodków edukacji.

8. Wydatki Lasów Państwowych na edukację leśną społeczeństwa w 2006 r. wyniosły 13,6 mln zł i dają to kwotę średnią – 32,0 tys. zł na jedno nadleśnictwo w kraju. Wydatki te były niższe o 17,5% w porównaniu z poprzednim, 2005 rokiem.

Wydatki „edukacyjne” w 2006 r. Lasy Państwowe pokrywały ze środków własnych – 73,7%, z dotacji budżetu państwa – 13,3%, z funduszy ochrony środowiska – 10,4% i z innych źródeł – 2,6%.

9. Wydatki na działalność edukacyjną przeciętnego nadleśnictwa LKP w 2006 r. wyniosły 86,6 tys. zł i były 3,6 razy wyższe niż w przeciętnym nadleśnictwie poza LKP. O tej różnicy decyduje kilka czynników, m.in. koszty utrzy-

mania infrastruktury (zwłaszcza ośrodków) i frekwencja w edukacji. W przeliczeniu na jednego uczestnika edukacji różnica ta nie jest już tak duża i wynosi 12,3%, bowiem koszt edukacji jednej osoby w LKP wynosi 7,81 zł, a w nadleśnictwach poza LKP – 6,95 zł.

10. W 2006 r. Lasy Państwowe kontynuowały działania wspomagające aktywność edukacyjną swoich jednostek organizacyjnych i pracowników:

- a) odbyły się kolejne, VII ogólnopolskie warsztaty dla liderów edukacji leśnej, szkolenia w 17 regionalnych dyrekcjach LP dla liderów edukacji z nadzorowanych nadleśnictw oraz szkolenia edukacyjne w kilkudziesięciu nadleśnictwach, czyli na szczeblu podstawowym,
- b) wydano kolejne cztery zeszyty (nr 21 – 24) w serii wydawniczej „Poradnik edukacji leśnej”, który trafia do każdego nadleśnictwa w kraju,
- c) opracowano podręcznik pt. „ABC edukacji leśnej”, który ukazał się drukiem w 2007 r., w nakładzie 8 tys. egz. i trafił m.in. do każdego leśnictwa w kraju. Przedsięwzięcie to sfinansował Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Warszawa, 15 grudnia 2007 roku

TABELE
danych

Tabela 1. Obiekty Lasów Państwowych wykorzystywane w edukacji leśnej społeczeństwa na terenie kraju i leśnych kompleksów promocyjnych w 2006 roku

Lp.	Obiekt	Ogółem na terenie LP	Na terenie LKP	Udział % obiektów LKP ³
1.	Ośrodek edukacji leśnej	32	17	53,1
2.	Izba edukacji leśnej	201	41	20,4
3.	Leśna wiața edukacyjna (=zielona klasa)	332	50	15,1
4.	Leśna ścieżka edukacyjna (=dydaktyczna)	746	122	16,4
5.	Punkt (powierzchnia) edukacji leśnej ¹	razem: 1 197 w tym:	razem: 137, w tym:	11,4
	a) szkółka leśna	306	37	12,1
	b) drzewostan (np. nasienny, ochronny)	399	48	12,0
	c) obiekt malej retencji	109	21	19,3
	d) inny	383	31	8,1
6.	Inne obiekty ²	razem: 1 272, w tym:	razem: 217, w tym	17,1
	a) rezerwat przyrody	598	78	13,0
	b) ogród, park dendrologiczny	120	22	18,3
	c) obiekty kultury, tradycji	178	38	21,3
	d) inny	376	79	21,0

¹ Punkt (powierzchnia) edukacji leśnej – to obiekt związany z gospodarką leśną, a jednocześnie stale lub okresowo wykorzystywany w edukacji leśnej, np. szkółka leśna, wyluszcarnia nasion, drzewostan zachowawczy i nasienny.

² Inne obiekty (wykorzystywane w działalności edukacyjnej nadleśnictwa) – to te obiekty, które nie są związane bezpośrednio z gospodarką leśną, np. rezerwy przyrody, parki i ogrody dendrologiczne, zagroda dla zwierząt, obiekty kultury, tradycji, pamięci historycznej.

³ Udział % obiektów LKP – w ogólnej liczbie obiektów edukacyjnych w Lasach Państwowych. W skład 19 LKP wchodzi łącznie 55 nadleśnictw, czyli 12,9% ogółu nadleśnictw w Lasach Państwowych w 2006 r. Stąd można uznać, że udział danego rodzaju obiektów zbliżony do 12,9% wskazuje na brak znaczących różnic w ich rozmieszczeniu na terenie LP.

Tabela 2. Obiekty Lasów Państwowych wykorzystywane w edukacji leśnej społeczeństwa w 2006 roku (według RDLP)

Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych	Liczba nadleśnictw	Ośrodek edukacji	Izba edukacji leśnej	Leśna wiata	Ścieżka edukacyjna	PUNKT edukacji leśnej ¹ , w tym:				INNE obiekty edukacyjne ² , w tym:					
						ogółem	szkółka leśna	drzewo stan	mała retencja	inne	ogółem	rezerwat	ogród dendrol.	obiekty kultury	inne
Białystok	31	2	9	15	44	19	5	-	-	14	16	7	3	1	5
Gdańsk	15	2	8	25	32	22	7	3	3	9	53	33	8	6	6
Katowice	38	5	19	37	83	133	32	45	13	43	169	87	27	22	33
Kraków	16	-	7	16	27	24	11	7	4	2	57	35	-	7	15
Krosno	26	2	12	30	65	78	21	30	10	17	106	53	5	22	26
Lublin	25	1	11	18	44	42	11	10	2	19	45	30	1	12	2
Łódź	19	1	10	2	39	53	18	-	-	35	46	-	-	-	46 ³
Olsztyn	33	2	15	32	52	98	29	41	13	15	81	44	4	19	14
Pila	20	3	8	18	30	42	11	18	9	4	38	11	8	6	13
Poznań	25	4	14	4	47	185	21	76	4	84	134	57	5	20	52
Radom	22	1	10	20	31	55	19	22	6	8	124	49	24	4	47
Szczecin	35	1	25	32	48	126	24	34	5	63	88	40	6	17	25
Szczecinek	30	-	11	21	51	119	19	41	12	47	38	19	5	9	5
Toruń	26	3	14	28	36	42	21	13	5	3	71	38	9	2	22
Warszawa	14	1	10	8	21	20	11	7	1	1	95	24	3	12	56
Wrocław	33	3	14	17	61	106	31	46	17	12	76	53	6	17	-
Zielona Góra	20	1	4	11	35	33	15	6	5	7	35	18	6	2	9
Razem	428	32	201	334	746	1 197	306	399	109	383	1 272	598	120	178	376

¹ Punkt (powierzchnia) edukacji leśnej – to obiekt związany z gospodarką leśną, a jednocześnie stale lub okresowo wykorzystywany w edukacji leśnej, np. szkółka leśna, wyluszcarnia nasion, drzewostan zachowawczy i nasienny.

² Inne obiekty (wykorzystywane w działalności edukacyjnej nadleśnictwa) – to obiekty, które nie są związane bezpośrednio z gospodarką leśną, np. rezerwy przyrody, parki i ogrody dendrologiczne, zagrody dla zwierząt, obiekty kultury, tradycji, pamięci historycznej.

³ Brak specyfikacji obiektów „innych” na terenie RDLP w Łodzi.

Tabela 3. Formy edukacji leśnej zrealizowane przez Lasy Państwowe i frekwencja w 2006 roku (ogółem)

Forma edukacji	Ogółem			w tym:					
	Liczba zajęć	Liczba uczestników	Udział % uczestników	Dzieci przedszkolne 3 do 6 lat	Dzieci szkół podstawowych 7-12 lat	Młodzież gimnazjalna 13-15 lat	Młodzież ponadgimnazjalna 16-19 lat	Studenci i dorośli, powyżej 19 lat	
Lekcje terenowe i wycieczki z przewodnikiem	13 605	513 578	27,1	62 153	261 828	92 193	38 631	58 773	
Lekcje w sali edukacji leśnej	4 879	166 227	8,8	19 877	79 417	32 134	16 050	18 749	
Spotkania z leśnikami w szkołach	5 307	282 133	14,9	25 823	178 796	54 697	12 284	10 533	
Spotkania edukacyjne z leśnikami poza szkołą (w Domu Kultury, Muzeum, Urzędzie Gminy itp.)	2 072	81 959	4,3	6 102	28 661	12 440	6 393	28 363	
Konkursy leśne (wiedzy, plastyczne, literackie itp.)	1 226	131 833	7,0	7 832	79 917	32 082	8 417	3 585	
Akcje, imprezy edukacyjne	4 427	395 543	20,9	21 349	139 640	103 964	47 074	83 516	
Wystawy edukacyjne	342	322 968	17,0	12 913	98 365	80 927	45 427	85 336	
Razem	X	1 894 241	100,0	156 049	866 624	408 437	174 276	288 855	
Udział % grup wiekowych	X	100,0		8,2	45,8	21,6	9,2	15,2	
Inne, np. festyny, targi itp. ¹	X	Ponad 910 tys. osób		X	X	X	X	X	

¹ dane szacunkowe

Tabela 4.1. Formy edukacji leśnej zrealizowane przez Lasy Państwowe w 2006 r. – LEKCJE TERENOWE, LEKCJE W IZBIE EDUKACYJNEJ, LEKCJE W SZKOLE
(część pierwsza tabeli)

Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych	Liczba nadleś- nictw	LEKCJE TERENOWE						LEKCJE W IZBIE EDUKACYJNEJ				LEKCJE W SZKOLE			
		Liczba lekcji ogółem	Liczba uczestników ogółem	Liczba lekcji w 1 nadl.	Średnia ¹ frekwencja na 1 lekcji	Liczba ¹ uczestników na 1 nadl.	Liczba lekcji ogółem	Liczba uczestników ogółem	Liczba ¹ lekcji w 1 nadl.	Liczba ¹ uczestników na 1 nadl.	Liczba lekcji ogółem	Liczba uczestników ogółem	Liczba lekcji na 1 nadl.	Liczba ¹ uczestników na 1 nadl.	
Białystok	31	936	34 905	30	37	1 126	289	7 360	9	237	271	9 831	9	317	
Gdańsk	15	593	22 842	40	39	1 523	250	8 461	17	564	350	17 332	23	1 155	
Katowice	38	1 616	63 741	43	39	1 677	1 241	42 839	33	1 127	616	38 620	16	1 016	
Kraków	16	318	13 245	20	42	828	202	7 318	13	457	159	9 715	10	607	
Krosno	26	617	20 938	24	34	805	160	6 238	6	240	398	15 156	15	583	
Lublin	25	499	17 680	20	35	707	60	1 736	2	69	194	10 482	8	419	
Łódź	19	623	24 901	33	40	1 311	108	3 988	6	210	307	12 124	16	638	
Olsztyn	33	1 342	43 870	41	33	1 329	206	7 800	6	236	433	23 056	13	699	
Piła	20	628	20 595	31	33	1 030	140	3 907	7	195	136	7 697	7	385	
Poznań	25	1 272	57 258	51	45	2 290	491	21 985	20	879	393	24 705	16	988	
Radom	22	635	25 643	29	40	1 166	124	4 739	6	215	212	14 269	10	649	
Szczecin	35	1 372	56 697	39	41	1 620	662	25 506	19	729	365	18 133	10	518	
Szczecinek	30	571	15 278	19	27	509	139	3 345	5	112	226	9 751	8	325	
Toruń	26	965	37 061	37	38	1 425	395	10 135	15	390	350	19 870	13	764	
Warszawa	14	475	18 263	34	38	1 309	136	4 352	10	311	251	16 765	18	1 198	
Wrocław	33	655	22 224	20	34	673	198	5 609	6	170	329	19 235	10	583	
Zielona Góra	20	488	18 437	24	38	922	78	909	4	45	317	15 392	16	770	
Razem	428	13 605	513 578	X	X	X	4 879	166 227	X	X	5 307	282 133	X	X	
Średnia¹	25	800	30 210	32	38	1 200	287	9 778	11	388	312	16 596	12	659	

¹ W zaokrągleniu do jednostki

Tabela 4.2. Formy edukacji leśnej zrealizowane przez Lasy Państwowe w 2006 r. – SPOTKANIA EDUKACYJNE, KONKURSY LEŚNE (część druga tabeli)

Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych	SPOTKANIA EDUKACYJNE POZA SZKOŁĄ						KONKURSY LEŚNE (wiedzy, plastyczne itp.)					
	Liczba nadleśnictw	Liczba spotkań edukacyjnych ogółem	Liczba uczestników ogółem	Liczba spotkań na 1 nadl.	Średnia ¹ frekwencja na 1 spotkaniu	Liczba uczestników na 1 nadl.	Liczba konkursów ogółem	Liczba uczestników konkursów ogółem	Liczba konkursów na 1 nadl.	Liczba uczestników konkursów na 1 nadl.	Liczba uczestników w 1 konkursie	
Białystok	31	274	7 456	9	27	241	99	8 141	3	263	82	
Gdańsk	15	106	3 220	7	30	215	83	9 081	6	605	109	
Katowice	38	227	9 194	6	41	242	127	13 982	3	368	110	
Kraków	16	52	2 310	3	44	144	40	3 338	3	209	83	
Krosno	26	45	1 588	2	35	61	82	7 209	3	277	88	
Lublin	25	46	2 135	2	46	85	61	3 773	2	151	62	
Łódź	19	117	8 538	6	73	449	54	3 270	3	172	61	
Olsztyn	33	268	12 695	8	47	385	54	9 320	2	282	173	
Pila	20	46	1 780	2	39	89	50	6 179	3	309	124	
Poznań	25	216	8 652	9	40	346	67	10 905	3	436	163	
Radom	22	35	2 328	2	67	106	80	8 159	4	371	102	
Szczecin	35	182	7 625	5	42	218	89	8 607	3	246	97	
Szczecinek	30	144	3 082	5	21	103	105	4 361	4	145	42	
Toruń	26	155	4 944	6	32	190	45	6 550	2	252	146	
Warszawa	14	43	1 654	3	38	118	31	12 102	2	864	390	
Wrocław	33	40	1 687	1	42	51	94	5 794	3	176	62	
Zielona Góra	20	76	3 071	4	40	154	65	11 062	3	553	170	
Razem	428	2 072	81 959	X	X	X	1 226	131 833	X	X	X	
Średnia ¹	25	122	4 821	5	40	191	72	7 755	3	308	108	

¹ W zaokrągleniu do jednostki

Tabela 4.3. Formy edukacji leśnej zrealizowane przez Lasy Państwowe w 2006 r. – AKCJE EDUKACYJNE, WYSTAWY EDUKACYJNE, FESTYNY (część trzecia tabeli)

Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych	Liczba nadleśnictw	AKCJE EDUKACYJNE				WYSTAWY EDUKACYJNE				INNE np. FESTYNY, TARGI ²	
		Liczba akcji ogółem	Liczba uczestników ogółem	Liczba ¹ akcji na 1 nadl.	Liczba ¹ uczestników (frekwencja) w 1 akcji	Liczba wystaw edukacyjnych ogółem	Liczba odwiedzających ogółem	Liczba ¹ odwiedzających 1 wystawę	Liczba odwiedzających (szacunkowo)		
Białystok	31	103	24 919	3	242	19	14 249	750	b.d. ³		
Gdańsk	15	215	30 484	14	2 032	19	7 161	377	10 530		
Katowice	38	236	77 301	6	328	40	79 969	1 999	299 530		
Kraków	16	69	9 339	4	135	4	127 606	31 902	18 390		
Krosno	26	168	16 763	6	100	17	6 707	395	27 000		
Lublin	25	61	3 773	2	62	37	5 582	151	27 600		
Łódź	19	145	35 145	8	242	39	3 689	95	51 328		
Olsztyn	33	202	27 396	6	136	13	10 028	771	32 415		
Piła	20	98	10 008	5	102	14	2 644	189	16 600		
Poznań	25	223	25 087	9	112	19	7 182	378	97 573		
Radom	22	242	41 885	11	173	25	5 152	206	158 240		
Szczecin	35	183	28 354	5	155	21	34 910	1 662	101 574		
Szczecinek	30	113	17 532	4	155	9	2 969	330	9 588		
Toruń	26	125	12 337	5	99	33	3 943	120	33 000		
Warszawa	14	68	15 052	5	221	6	2 222	370	2 108		
Wrocław	33	114	11 622	3	102	17	4 263	251	3 902		
Zielona Góra	20	56	8 546	3	153	10	4 692	469	21 687		
Razem	428	2 427	395 543	X	X	342	322 968	X	911 065		
Średnia ¹	25	143	23 267	6	163	20	18 988	944	53 592		

¹ W zaokrągleniu do jednostki

² Dane szacunkowe

³ b.d. – brak danych

Tabela 5.1. Współpraca jednostek Lasów Państwowych w edukacji przyrodniczo-leśnej w 2006 r. – według RDLP (liczba podmiotów/liczba wspólnych przedsięwzięć edukacyjnych) (część pierwsza tabeli)

Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych	Liczba nadleśnictw	Szkoły	Liczba ¹ szkół na 1 nadl.	Ośrodki Edukacji Ekologicznej	Parki narodowe i krajobrazowe	Domy kultury, muzea	Organizacje pozarządowe	Kościoły	Podmioty zagraniczne
Białystok	31	515/810	17	17/26	20/36	29/38	49/72	33/40	13/11
Gdańsk	15	368/463	25	22/110	7/12	15/18	39/53	18/13	-
Katowice	38	1001/1548	26	12/17	19/27	37/52	104/145	142/46	20/34
Kraków	16	323/285	20	3/4	6/9	8/8	19/32	75/15	3/2
Krosno	26	525/627	20	2/2	10/19	14/19	35/31	43/25	7/7
Lublin	25	312/478	12	2/4	16/39	27/17	17/19	16/19	-
Łódź	19	429/460	23	5/12	10/65	17/18	39/50	27/25	-
Olsztyn	33	549/679	17	12/5	5/6	36/41	49/78	41/41	4/4
Piła	20	304/156	15	29/29	3/1	16/15	23/34	8/8	-
Poznań	25	625/809	25	6/12	6/10	29/32	57/288	51/24	6/12
Radom	22	517/653	24	7/21	16/27	21/32	24/26	33/18	4/3
Szczecin	35	477/765	14	29/13	23/36	36/85	103/88	60/66	21/31
Szczecinek	30	278/57	9	26/-	14/1	13/1	33/3	38/2	2/-
Toruń	26	360/495	14	11/63	15/27	13/26	32/38	29/14	1/1
Warszawa	14	518/262	37	3/1	3/7	8/8	17/12	6/7	1/1
Wrocław	33	523/950	16	7/12	20/25	20/32	69/42	36/23	13/18
Zielona Góra	20	360/460	18	2/2	7/6	17/19	27/26	27/15	7/6
Razem	428	7984/9957	śr. 19	195/333	200/353	356/461	736/1037	683/401	102/130

Tabela 5.2. Współpraca jednostek Lasów Państwowych w edukacji przyrodniczo-leśnej w 2006 r. – według RDLP (liczba podmiotów/liczba wspólnych przedsięwzięć edukacyjnych) (część druga tabeli)

Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych	Liczba nadleśnictw	MEDIA				INNE				Pozostałe
		Prasa	Radio	Telewizja	Samorządy	Harcerstwo	Straż Pożarna			
Białystok	31	43/76	10/12	25/40	70/85	38/53	20/40		-	
Gdańsk	15	43/45	8/12	14/17	47/28	30/27	18/23		42/83	
Katowice	38	114/187	34/59	26/39	58/80	15/20	82/40		27/32	
Kraków	16	41/57	8/13	11/10	50/25	5/6	19/5		11/9	
Krosno	26	44/60	11/19	13/18	51/53	16/18	51/20		3/3	
Lublin	25	51/77	37/42	20/38	28/28	7/7	7/5		11/26	
Łódź	19	41/73	15/23	14/19	18/28	12/14	12/12		-	
Olsztyn	33	42/50	10/13	18/15	57/33	26/23	38/26		-	
Piła	20	30/44	5/7	6/18	31/26	8/12	15/9		19/16	
Poznań	25	57/78	11/36	15/41	62/45	25/37	6/23		21/41	
Radom	22	48/52	19/32	14/23	42/40	16/21	30/35		24/32	
Szczecin	35	69/138	14/45	26/42	69/71	68/87	42/63		31/68	
Szczecinek	30	26/2	8/-	17/2	46/3	18/2	15/-		18/3	
Toruń	26	32/36	7/9	12/18	41/21	34/38	25/15		13/31	
Warszawa	14	21/20	7/3	8/3	20/18	9/10	7/6		6/13	
Wrocław	33	53/45	11/7	25/18	72/47	15/14	50/26		25/26	
Zielona Góra	20	34/64	13/63	13/60	43/47	16/21	43/20		-	
Razem	428	789/1104	228/395	277/421	805/678	358/410	480/368		251/383	

Tabela 6. Pracownicy Lasów Państwowych angażujący się w edukację leśną społeczeństwa w 2006 r. – według RDLP

Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych	Liczba nadleśnictw	Nadleśniczy	Zastępca nadleśniczego	Inżynier nadzoru	Specjalista, referent	Leśniczy, podleśniczy	Strażnik leśny	Stażysta	Razem na terenie RDLP	Średnio na 1 nadleśnictwo ¹
Białystok	31	25	25	32	46	290	27	24	469	15
Gdańsk	15	14	10	18	24	245	20	8	339	23
Katowice	38	31	28	36	99	396	51	32	673	17
Kraków	16	12	11	10	31	132	15	16	227	14
Krosno	26	17	18	14	58	235	20	15	337	13
Lublin	25	19	14	12	45	151	10	10	261	10
Łódź	19	12	12	15	34	188	8	13	282	15
Olsztyn	33	26	27	28	52	429	24	18	604	18
Pila	20	14	12	8	52	129	15	6	236	12
Poznań	25	17	14	20	53	274	31	31	440	18
Radom	22	18	18	21	41	196	18	22	334	15
Szczecin	35	31	28	30	85	401	52	13	640	18
Szczecinek	30	30	19	20	63	208	27	22	389	13
Toruń	26	16	13	23	32	262	28	9	383	15
Warszawa	14	8	9	10	27	169	5	10	238	17
Wrocław	33	27	23	19	73	276	36	8	462	14
Zielona Góra	20	20	18	16	48	250	23	3	378	19
Razem (w LP wg stanowisk)	X	337	299	332	863	4 231	410	260	6 732	śr. 16
Udział %	X	5,0	4,5	4,9	12,8	62,8	6,1	3,9	100,0	X

¹Średnia w zaokrągleniu do jedności

Tabela 7.1. Obiekty edukacyjne Lasów Państwowych na terenie leśnych kompleksów promocyjnych (LKP) w 2006 roku – według LKP (część pierwsza tabeli)

Leśny Kompleks Promocyjny	Rok utworzenia LKP	Liczba nadleśnictw w LKP	Ośrodek edukacji	Izba edukacji leśnej	Leśna wiatra (= zielona klasa)	Leśna ścieżka edukacyjna
Puszcza Białowieska		3	1	1	5	8
Bory Tucholskie		4	2	3	4	5
Lasy Gostyński-Włocławskie		3	-	2	2	7
Lasy Janowskie		1	1	1	3	3
Bory Lubuskie	1994	1	1	-	1	2
Puszcza Kozienicka		3	1	3	5	11
Lasy Beskidu Śląskiego		4	3	7	4	12
Lasy Oliwsko-Darżlubskie		2	2	-	-	6
Lasy Rychtańskie	1996	2	-	2	1	3
Puszcze Szczecińskie		3	1	2	2	6
Lasy Birczańskie	2001	1	-	1	1	5
Lasy Mazurskie	2002	5	2	5	8	13
Lasy Spalsko-Rogowskie		2	1	1	-	5
Lasy Warcińsko-Polanowskie	2004	2	-	2	3	4
Sudety Zachodnie		2	1	2	2	3
Puszcza Świętokrzyska		5	-	2	1	6
Puszcza Notecka		7	-	4	4	13
Lasy Beskidu Sądeckiego	2005	1	-	1	2	4
Lasy Warszawskie		4	1	2	4	6
Razem	X	55	17	41	52	122

Tabela 7.2. Obiekty edukacyjne Lasów Państwowych na terenie leśnych kompleksów promocyjnych (LKP) w 2006 r. – według LKP (część druga tabeli)

Leśny Kompleks Promocyjny	Rok utworzenia	Liczba nadleśnictw	PUNKT EDUKACJI LEŚNEJ ¹					INNE OBIEKTY EDUKACYJNE ²				
			Ogółem	Szkołka leśna	Drzewo- stan	Obiekt małej retencji	Pozostałe	Ogółem	Rezerwat	Ogród dendrol.	Obiekty kultury	Pozostałe
Puszcza Białowieska	1994	3	1	1	-	-	-	4	-	1	1	2
Bory Tucholskie		4	8	3	3	2	-	16	9	2	2	3
Lasy Gost.-Włocławskie		3	5	2	-	-	-	10	4	1	2	3
Lasy Janowskie		1	2	1	1	-	-	10	3	-	3	4
Bory Lubuskie	1996	1	4	1	1	1	4	4	-	1	-	3
Puszcza Kozienicka		3	12	1	2	5	4	19	7	7	1	4
Lasy Beskidu Śląskiego		4	8	3	2	-	3	14	9	2	3	-
Lasy Oliwsko-Darżlubskie		2	4	1	-	3	-	1	-	1	-	-
Lasy Rychtańskie	2001	2	1	1	-	-	6	6	3	1	-	2
Puszcze Szczecińskie		3	15	3	4	1	7	7	2	1	1	3
Lasy Birczańskie		1	3	1	-	2	-	3	1	1	1	-
Lasy Mazurskie	2002	5	22	5	12	4	25	25	10	2	12	1
Lasy Spalsko-Rogowskie		2	10	1	-	-	9	25 ³	-	-	-	25
Lasy Warc.-Polanowskie	2004	2	2	1	1	-	1	1	-	-	1	-
Sudety Zachodnie		2	6	1	4	1	-	5	4	-	1	-
Puszcza Świętokrzyska		5	4	2	1	-	1	13	8	-	2	3
Puszcza Notecka	2005	7	19	5	11	1	2	16	11	2	-	3
Lasy Beskidu Sądeckiego		1	4	1	2	1	-	13	3	-	3	7
Lasy Warszawskie	X	4	7	3	4	-	31	31	6	1	5	19
Razem		55	137	37	48	21	223	80	23	38	82	

¹ Punkt (powierzchnia) edukacji leśnej – to obiekt związany z gospodarką leśną, a jednocześnie stale lub okresowo wykorzystywany w edukacji leśnej, np. szkołka leśna, wytuszcarnia nasion, drzewostan zachowawczy i nasienny.

² Inne obiekty (wykorzystywane w działalności edukacyjnej nadleśnictwa) – to te obiekty, które nie są związane bezpośrednio z gospodarką leśną, np. rezerваты przyrody, parki i ogrody dendrologiczne, zagroda dla zwierząt, obiekty kultury, tradycji, pamięci historycznej.

³ Brak specyfikacji obiektów „innych” na terenie LKP Lasy Spalsko-Rogowskie.

Tabela 8.1. Formy edukacji zrealizowane w nadleśnictwach leśnych kompleksów promocyjnych – LEKCJE TERENOWE, LEKCJE W IZBIE LEŚNEJ, LEKCJE W SZKOLE I SPOTKANIA EDUKACYJNE POZA SZKOŁĄ (część pierwsza tabeli)

Leśny Kompleks Promocyjny	Rok utworzenia	Liczba nadleśnictw	LEKCJE TERENOWE				LEKCJE W IZBIE LEŚNEJ				LEKCJE W SZKOLE				SPOTKANIA EDUKACYJNE POZA SZKOŁĄ			
			Liczba lekcji	Liczba uczestn.	Liczba ¹ lekcji na 1 nadl.	Liczba lekcji	Liczba uczestn.	Liczba ¹ lekcji na 1 nadl.	Liczba lekcji	Liczba uczestn.	Liczba ¹ lekcji na 1 nadl.	Liczba lekcji	Liczba uczestn.	Liczba ¹ lekcji na 1 nadl.	Liczba spotkań	Liczba uczestn.	Liczba ¹ spotkań na 1 nadl.	
Puszcza Białowieska		3	386	13 939	129	95	1 111	32	156	1 190	52	156	1 190	156	1 190	52		
Bory Tucholskie		4	292	9 273	73	327	8 125	82	45	2 273	11	17	628	17	628	4		
Lasy Gost.-Włocławskie		3	103	4 477	34	41	1 563	14	23	1 121	8	3	80	3	80	1		
Lasy Janowskie	1994	1	41	1 091	41	-	-	-	2	62	2	-	-	-	-	-		
Bory Lubuskie		1	107	4 215	107	50	282	50	23	723	23	2	49	2	49	2		
Puszcza Kozienicka		3	216	9 234	72	67	2 075	22	52	4 419	17	216	9 234	216	9 234	72		
Lasy Beskidu Śląskiego		4	384	14 050	96	738	28 141	185	63	3 607	16	65	2 569	65	2 569	16		
Lasy Oliwsko-Darżlubskie		2	102	4 752	51	144	4 404	72	15	462	8	18	580	18	580	9		
Lasy Rychtańskie	1996	2	81	5 421	41	68	4 974	34	15	1 314	8	8	330	8	330	4		
Puszcze Szczecińskie		3	825	33 990	275	555	22 165	185	45	2 117	15	33	1 112	33	1 112	11		
Lasy Birczańskie	2001	1	19	938	19	24	1 045	24	17	723	17	-	-	-	-	-		
Lasy Mazurskie	2002	5	243	8 144	49	122	3 206	24	78	6 068	16	212	10 419	212	10 419	42		
Lasy Spalsko-Rogowskie		2	70	2 774	35	6	250	3	45	1 918	23	54	6 319	54	6 319	27		
Lasy Warc.-Polanowskie		2	32	1 426	16	4	131	2	28	2 219	14	5	216	5	216	3		
Sudeły Zachodnie		2	46	1 066	23	15	405	8	8	325	4	1	40	1	40	1		
Puszcza Świętokrzyska	2004	5	106	3 775	21	14	410	3	53	3 447	11	106	302	106	302	21		
Puszcza Notecka		7	264	10 283	38	193	8 130	28	80	4 193	11	26	1 631	26	1 631	4		
Lasy Beskidu Sądeckiego		1	30	1 092	30	2	43	2	8	446	8	-	-	-	-	-		
Lasy Warszawskie	2005	4	198	6 797	50	15	500	4	78	5 383	20	28	918	28	918	7		
Razem	X	55	3 545	136 737	śr. 64	2 480	86 963	śr. 45	834	42 028	śr. 15	950	35 621	950	35 621	śr. 17		

¹ W zaokrągleniu do jedności

Tabela 8.2. Formy edukacji zrealizowane w nadleśnictwach leśnych kompleksów promocyjnych – KONKURSY, AKCJE, WYSTAWY oraz frekwencja OGÓŁEM w 2006 r. (część druga tabeli)

Leśny Kompleks Promocyjny	Rok utworzenia	Liczba nadleśnictw	KONKURSY LEŚNE (wiedzy, plastyczne itp.)			AKCJE EDUKACYJNE			WYSTAWY EDUKACYJNE			Frekwencja OGÓŁEM ²	Frekwencja na 1 nadleśnictwo LKP
			Liczba konkur-sów	Liczba uczestni-ków	Liczba ¹ uczestn. w 1 konk.	Liczba akcji	Liczba uczestni-ków	Liczba ¹ uczestn. w 1 akcji	Liczba wystaw	Liczba zwiedzających	Liczba ¹ zwiedzających 1 wystawę		
Puszcza Białowieska		3	5	278	56	8	1 990	249	2	450	225	20 148	6 716
Bory Tucholskie		4	9	2 445	611	16	2 350	147	1	500	500	25 594	6 399
Lasy Gost.-Włocławskie		3	10	1 526	152	35	5 539	158	1	800	800	15 106	5 035
Lasy Janowskie	1994	1	2	365	183	5	1 200	240	25	4 137	165	6 955	6 955
Bory Lubuskie		1	6	664	111	12	893	74	2	1 200	600	8 029	8 029
Puszcza Kozienicka		3	14	1 930	138	124	9 253	75	11	3 260	296	39 405	13 135
Lasy Beskidu Śląskiego		4	18	3 730	207	26	66 985	2 576	17	68 760	4 045	187 842	46 961
Lasy Oliwsko-Darżlubskie	1996	2	10	1 500	150	3	2 000	667	5	5 700	1 140	19 398	9 699
Lasy Rychtańskie		2	5	380	76	4	2 150	538	-	-	-	14 604	7 302
Puszcze Szczecińskie		3	9	820	91	21	11 740	559	9	27 500	3 056	99 454	33 151
Lasy Birczańskie	2001	1	6	1 499	250	13	711	55	-	-	-	4 916	4 916
Lasy Mazurskie		5	13	2 255	173	36	7 650	213	10	4 829	483	42 589	8 518
Lasy Spalsko-Rogowskie	2002	2	22	621	28	29	11 713	404	6	590	98	24 185	12 093
Lasy Warc.-Polanowskie		2	5	512	102	13	2 885	222	5	668	134	8 057	4 029
Sudety Zachodnie		2	10	720	72	18	1 022	57	1	75	75	3 653	1 827
Puszcza Świętokrzyska	2004	5	27	3 071	114	50	15 596	312	9	1 698	189	28 299	5 660
Puszcza Notecka		7	19	659	35	25	6 110	244	7	980	140	31 986	4 569
Lasy Beskidu Sudeckiego		1	8	484	61	7	3 706	529	-	-	-	5 771	5 771
Lasy Warszawskie	2005	4	7	637	91	28	7 360	263	2	1 729	865	23 318	5 830
Razem	X	55	205	24 096	śr. 118	473	160 888	śr. 340	113	122 876	śr. 1 087	609 309	śr. 11 078

¹ W zaokrągleniu do jedności

² Dotyczy wszystkich form edukacji z tabel 8.1 i 8.2.

Tabela 9. Współpraca ze szkołami w edukacji leśnej i pracownicy angażujący się w działalność edukacyjną w nadleśnictwach LKP w 2006 r. – według LKP

Leśny Kompleks Promocyjny	Rok utworzenia	Liczba nadleśnictw	Liczba szkół	Liczba wspólnych przedsięwzięć	Liczba szkół na 1 nadl. LKP	PRACOWNICY ANGAŻUJĄCY SIĘ W DZIAŁALNOŚĆ EDUKACYJNĄ										Średnio ¹ w 1 nadl. LKP
						Liczba nadleśniczy	Zastępca nadleśniczego	Inżynier nadzoru	Specjalista, referent	Leśniczy, podleśniczy	Strażnik leśny	Stażysta	RAZEM w LKP			
Puszcza Białowieska		3	25	65	8	3	2	3	4	19	4	5	40	13		
Bory Tucholskie		4	56	20	14	1	1	3	6	21	2	-	34	9		
Lasy Gost.-Włocławskie		3	40	99	13	2	-	3	7	26	-	4	42	14		
Lasy Janowskie	1994	1	15	30	15	1	1	1	3	4	-	1	11	11		
Bory Lubuskie		1	38	19	38	1	1	2	3	13	-	-	20	20		
Puszcza Kozienicka		3	82	113	27	3	3	3	6	28	3	7	53	18		
Lasy Beskidu Śląskiego		4	196	263	49	4	5	2	13	42	2	14	82	21		
Lasy Oliwsko-Darżlubskie		2	68	102	34	2	1	3	4	37	3	1	51	26		
Lasy Rychtańskie	1996	2	18	14	9	1	1	2	5	9	2	2	22	11		
Puszcze Szczecińskie		3	60	53	20	3	3	3	12	56	5	3	85	28		
Lasy Birczańskie	2001	1	70	12	70	1	2	2	3	10	-	1	19	19		
Lasy Mazurskie	2002	5	92	241	18	4	4	5	16	60	2	4	95	19		
Lasy Spalsko-Rogowskie		2	62	76	31	1	2	2	4	21	-	-	30	15		
Lasy Warc.-Polanowskie		2	16	75	8	2	2	2	2	33	2	2	45	23		
Sudety Zachodnie		2	28	4	14	2	2	2	3	20	2	-	31	16		
Puszcza Świętokrzyska	2004	5	134	195	27	4	4	3	11	52	4	6	84	17		
Puszcza Nofecka		7	97	176	14	6	5	3	14	37	8	4	77	11		
Lasy Beskidu Sądeckiego		1	24	7	24	-	1	1	3	5	-	1	11	11		
Lasy Warszawskie	2005	4	137	45	34	2	3	2	10	33	1	6	57	14		
Razem	X	55	1 258	1 609	śr. 23	43	43	47	129	526	40	61	889	śr. 16		
					Udział %	4,8	4,8	5,3	14,5	59,2	4,5	6,9	100,0	X		

¹ W zaokrągleniu do jedności

Tabela 10. Wydatki na edukację leśną w Lasach Państwowych w 2006 r. (w tys. zł) – według RDLP

Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych	Liczba nadleś- nictw	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA DZIAŁALNOŚCI EDUKACYJNEJ							Suma wydatków	Koszty własne na 1 nadl. średnio	Wydatki ogółem na 1 nadl.
		Koszty własne nadleśnictwa	Fundusz leśny	Budżet państwa	Wojewódzki Fundusz OSiGW	Narodowy Fundusz OSiGW	Inne				
Białystok	31	841,87	145,80	108,37	45,50	-	2,00	1143,54	27,2	36,9	
Gdańsk	15	840,43	-	87,70	52,00	-	-	980,13	56,0	65,3	
Katowice	38	1 232,87	58,90	98,50	229,95	227,77	31,80	1 879,79	32,4	49,5	
Kraków	16	175,85	-	125,00	52,00	-	5,00	357,85	11,0	22,4	
Krosno	26	298,35	-	124,00	40,00	-	20,40	482,75	11,5	18,6	
Lublin	25	489,64	-	93,00	27,30	-	56,00	665,94	19,6	26,6	
Łódź	19	322,87	-	70,93	81,67	-	25,00	500,47	17,0	26,3	
Olsztyn	33	646,98	3,00	118,80	28,50	-	21,70	818,98	19,6	24,8	
Piła	20	597,20	38,70	107,00	190,70	-	38,20	971,80	29,9	48,6	
Poznań	25	611,97	0,40	178,00	56,10	16,20	15,50	878,17	24,5	35,1	
Radom	22	457,41	-	71,40	-	-	64,00	592,81	20,8	26,9	
Szczecin	35	880,10	-	105,00	76,90	-	11,60	1 073,60	25,1	30,7	
Szczecinek	30	320,50	11,00	103,00	57,00	-	19,40	510,90	10,7	17,0	
Toruń	26	623,20	-	125,00	4,00	-	6,20	758,40	24,0	29,2	
Warszawa	14	472,80	165,10	126,20	67,70	6,00	-	837,80	33,8	59,8	
Wrocław	33	419,20	8,00	108,00	137,90	-	22,00	695,10	12,7	21,1	
Zielona Góra	20	414,10	13,10	76,50	2,50	18,30	19,20	543,70	20,7	27,2	
Razem	428	9 645,34	444,00	1 826,40	1 149,72	268,27	358,00	13 691,73	śr. 22,5	śr. 32,0	
Udział %	X	70,5	3,2	13,3	8,4	2,0	2,6	100,0	X	X	

Wydatki na edukację leśną wyniosły w 2006 roku średnio 805,4 tys. zł na jedną RDLP (13 691,73 tys. zł : 17)

Tabela 11. Wydatki na edukację leśną społeczeństwa w leśnych kompleksach promocyjnych w 2006 r. (w tys. zł) – według LKP

Leśny Kompleks Promocyjny	Rok utworzenia	Liczba nadleśnictw	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA					Razem wydatki LKP	Wydatki na 1 nadl. w LKP	
			Koszty własne	Fundusz leśny	Budżet państwa	WFOŚiGW	NFOŚiGW			Inne
Puszcza Białowieska	1994	3	138,2	30,0	-	-	-	168,2	56,1	
Bory Tucholskie		4	223,6	-	-	2,0	-	225,6	56,4	
Lasy Gost.-Włocławskie		3	58,1	-	27,4	33,4	-	118,9	39,6	
Lasy Janowskie		1	91,4	-	15,0	-	-	106,4	106,4	
Bory Lubuskie	1996	1	241,1	-	2,0	-	18,3	261,4	261,4	
Puszcza Kozienicka		3	182,0	-	-	-	64,0	246,0	82,0	
Lasy Beskidu Śląskiego		4	418,2	-	-	-	227,7	645,9	161,5	
Lasy Oliwsko-Darżlubskie		2	273,5	-	13,0	-	-	286,5	143,3	
Lasy Rychtańskie	2001	2	48,9	-	40,0	8,0	-	96,9	48,5	
Puszcze Szczecińskie		3	455,3	-	78,0	76,9	-	620,2	206,7	
Lasy Birczańskie		1	70,5	-	6,0	-	-	89,9	89,9	
Lasy Mazurskie	2002	5	271,6	20,0	21,0	7,4	-	320,0	64,0	
Lasy Spalisko-Rogowskie		2	41,9	-	22,4	33,4	-	97,7	48,9	
Lasy Warc.-Polanowskie	2004	2	63,0	11,0	103,0	15,0	-	202,0	101,0	
Sudety Zachodnie		2	118,0	-	-	66,0	-	192,0	96,0	
Puszcza Świętokrzyska		5	108,0	-	59,7	-	-	167,7	33,5	
Puszcza Notecka	2005	7	190,2	15,0	49,0	56,7	2,0	312,9	44,7	
Lasy Beskidu Sądeckiego		1	53,4	-	2,5	19,5	-	75,4	75,4	
Lasy Warszawskie	X	4	298,8	165,1	57,2	-	6,0	527,1	131,8	
Razem		55	3 345,7	241,1	496,2	318,3	254,0	105,4	4 760,7	śr. 86,6
Udział % źródeł finansowania edukacji w LKP	X	X	70,3	5,1	10,4	6,7	5,3	2,2	100,0	X

Wydatki na edukację leśną wyniosły w 2006 roku średnio 250,6 tys. zł na 1 LKP (4 760,7 tys. zł : 19)

Fot. Waldemar Wencel

ADRESY DYREKCJI LASÓW PAŃSTWOWYCH

Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych

ul. Wawelska 52/54, 00-922 Warszawa

tel./fax (0-22) 825 85 56

- **Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku**
ul. Lipowa 51, 15-950 Białystok, skr. poczt. 270,
tel. (0-85) 652 04 71, fax (0-85) 652 23 73
- **Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Gdańsku**
ul. ks. Rogaczewskiego 9-19, 80-804 Gdańsk,
tel. (0-58) 321 22 00, fax (0-58) 302 11 25,
- **Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Katowicach**
ul. Św. Huberta 43/45, 40-952 Katowice-Brynów,
tel. (0-32) 251 72 51 do 54, fax (0-32) 251 57 39, 251 50 26
- **Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Krakowie**
ul. Słowackiego 17a, 31-159 Kraków,
tel. (0-12) 633 54 33, fax (0-12) 633 13 51
- **Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Krośnie**
ul. Bieszczadzka 2, 38-400 Krosno,
tel. (0-13) 436 44 39, 436 44 51; fax (0-13) 436 43 01, 436 24 57
- **Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Lublinie**
ul. Czechowska 4, 20-950 Lublin, skr. poczt. 170,
tel. (0-81) 532 70 31, fax (0-81) 532 49 47
- **Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Łodzi**
ul. J. Matejki 16, 91-402 Łódź,
tel. (0-42) 631 79 00, fax (042) 631 79 82
- **Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Olsztynie**
ul. Kościuszki 46/48, 10-959 Olsztyn,
tel. (0-89) 521 01 60, fax (0-89) 527 55 88
- **Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Pile**
64-920 Piła-Kalina,
tel. (0-67) 212 48 44, fax (0-67) 212 64 78
- **Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Poznaniu**
ul. Gajowa 10, 60-959 Poznań,
tel. (0-61) 866 82 41, fax (0-61) 847 28 69
- **Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Radomiu**
ul. 25 Czerwca 68, 26-600 Radom,
tel. (0-48) 362 81 71 do 77, fax (0-48) 364 37 78
- **Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Szczecinie**
ul. Słowackiego 2, 70-965 Szczecin,
tel. (0-91) 432 87 00, fax (0-91) 422 53 13
- **Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Szczecinku**
ul. Mickiewicza 2, 78-400 Szczecinek,
tel. (0-94) 374 21 11, fax (0-94) 374 27 29
- **Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Toruniu**
ul. Mickiewicza 9, 87-100 Toruń,
tel. (0-56) 658 43 00, fax (0-56) 658 43 66
- **Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Warszawie**
ul. Grochowska 278, 03-841 Warszawa,
tel. (0-22) 810 40 34, fax (0-22) 810 40 72
- **Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych we Wrocławiu**
ul. Grunwaldzka 90, 50-357 Wrocław,
tel. (0-71) 377 17 00 do 15, fax (0-71) 328 24 01
- **Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Zielonej Górze**
ul. Kazimierza Wielkiego 24a, 65-950 Zielona Góra,
tel. (0-68) 325 44 51 do 59, fax (0-68) 325 36 30

EDUKACJA LEŚNA